

★4/07 ★ zima 2007 ★ brezplačen izvod

jungle

PODCASTI

NOČ V AMSTERDAMU

virtualne skupnosti

SLADKO!

ZIMA, MRAZ, MEGLA ... VSE TO ZNA ČLOVEKA PRECEJ POTRETI, OBSTAJAJO PA RAZNE METODE, KI ŽIVLJENJE TUDI BREZ SONCA POŽIVIJO. MED NAJBOLJ POMEMBNIMI PA SO SLADKARIJE, ZATO SMO PRI EURO<26 SKLENILI POSKRBE TI, DA SE BOŠ LAHKO V TEMAČNIH ZIMSKIH POPOLDNEVIH POŠTENO POSLADKAL. NEVERJETNO, KAJ SE DA ŽE Z OSNOVNIM RECEPTOM ZA BISKVIT NAREDITI – MI SMO PRIČARALI DVE PREPROSTI POSLASTICI. SAMO POZOR! NA POJEDINO NUJNO POVABI ČIM VEČ PRIJATELJEV, SICER BODO KAVBOJKE NASLEDNJI DAN PREOZKE PA ŠE ODLIČNA PRILOŽNOST ZA DRUŽENJE BO ZAMUJENA.

EURO<26 MAFINI

Za BISKVIT potrebuješ:

4 jajca
4 žlice vroče vode
125 g sladkorja
1 vanilijev sladkor
75 g moke
50 g gustina
½ pecilnega praska

Za PRELIV potrebuješ:

marmelada
čokolada
maslo
sladka smetana

Biskvit - najpreprostejši začetek vsakega peciva. Narejen hitro in preprosto. Najprej vzameš 4 jajca in beljake ločiš od rumenjakov. Rumenjaku dodaš 4 žlice vroče vode in jih stepaš. Nato dodaš 125 g sladkorja in en paketek vanilijevega sladkorja ter vse skupaj spet stepaš. Preseješ še 75 g moke, 50 g gustina in približno pol paketka pecilnega praška. Vse skupaj dodaš prvi zmesi in zopet stepaš, po potrebi lahko dodaš še malo vode. Nato trdo stepaš beljake in jih nežno vmešaš k ostalim sestavinam.

Če imaš doma kakšne gumijaste modelčke za mafine, lahko vanje razporediš testo biskvita in jih nato za 12 minut porineš v pečico na 210 °C (sicer lahko uporabiš tudi navaden pekač, obložen s papirjem za peko, in potem biskvit razrežeš na kocke). Kako veš, kdaj je testo pečeno? Vzameš zobotrebec, ga zabodeš v testo in hitro izvlečeš. Če se ga drži testo, je še surovo. Če pride ven čist, je pečeno. Če je testo rjavo in smrdi, se je po vsej verjetnosti zažgal ...

Ko so mafini pečeni, izbereš svojo priljubljeno marmelado – po možnosti naj bo malce kisl, razen če si res zelo velik sladkosned – in jo namažeš na mafine. Sledi topljenje čokoladnega obliva – lahko ga pripraviš tako, da nad vodno kopeljo stopljeni jedilni čokoladi dodaš nekaj masla in smetane. Preliv nato poliješ po mafinih.

EURO<26 TORTA

Potrebuješ:
biskvit (glej zgoraj)
sadje (v kompotu ali sveže)
puding
sladka smetana

V tem primeru biskvit spečeš v tortnem obodu in ko je pečen, ga vzameš ven, obrneš in previdno odlupiš papir za peko. Nato ga prerežeš na pol, daš eno polovico nazaj v obod in vzameš sadje. Če imaš kompot, s sokom namočiš testo, preden biskvit obložiš s sadjem. Iz svežega sadja poskusi iztisniti nekaj soka ali pa najti sok za redčenje s podobnim okusom. Lahko uporabiš tudi zmrznjene borovnice.

Naslednji korak je, da najdeš puding s primernim okusom. Pri malinah, jagodah ali borovnicah to ni problem. Sicer vzameš vanilijo ali čokolado in po želji vanju vkuhaš nekaj soka tvojega sadja. Kuhan puding nato še vroč poliješ po sadju in pokriješ z drugo polovico biskvita. Vse skupaj postaviš na hladno, da se strdi. Nato odstraniš obod in torto po vrhu in obodu premažeš s stepeno smetano.

4

euro<26 novice

euro<26 projekti
euro<26 popusti
euro<26 natečaji
novi popusti euro<26

6

planet evropa

iscem-sluzbo.si
za novo leto v bosno in srbijo
noč v amsterdamu

10

eksotika
otočje banda

11

gravitacija

kam gredo kosmatinci pozimi?
carpool & ekoprevoz
changemakers: visoka moda iz revnih četrti
intervju: dejanj pirc
tudi ti lahko zaustaviš revščino
kajenje vs. izpušni plini

18

moveit!
žongliranje
nori športi 4

20

kult<ura

dogodki po sloveniji
dogodki po evropi

22

kult<film

quentin tarantino

23

kult<scena

samurajski animeji

24

kult<glasba

abcd elektrone: old school jungle
nova glasba

27

kult<knjiga

pravljica bela tišina in kaos vsakdana

28

klikorama

hospitality club
skrivnostne linux igre
wikipedia

★4/07 ★ zima 2007

★ brezplačen izvod

PARAŠPORTNIKI

Si kdaj poskusil smučati z eno nogo? Kaj pa igrati košarko, sedeč na vozičku? Ali z zavezanimi očmi igrati roketni tenis? Sliši se noro. Ampak redki posamezniki to zmorejo. To niso športne legende, večina ljudi še niti slišala ni zanje. Gre za "parašportnike" oz. invalidske športe, ki so lahko veliko zahtevnejši in napornejši kot navadni športi, pa niso niti približno tako popularni v javnosti. V medijih le redko zasledimo novice o "parašportih", čeprav imamo Slovenci tudi v teh športnih panogah kar dobre rezultate – 16 medalj na 4 paraolimpijskih igrah. Pa bi kdo znal naštet vsaj nekaj teh paraolimpijskih prvakov?

Večina od nas si sploh ne zna predstavljati življenja brez nog ali rok, kaj šele brez vida ali sluha. Bi lahko Monika Seleš igrala tenis na invalidskem vozičku? Si predstavljáš, da bi Beckhamu med nogometno tekmo zavezali oči ali Koširju med smučanjem zvezali eno nogo? Nedoumljivo je, kako se slepi, gluhi in drugi športniki-invalidi navkljub svojim telesnim prizadetostim odlično znajdejo v tem svetu in so celo uspešni v svetovnem merilu, medtem ko bi marsikdo drug samo obupal nad življenjem. Če se ti zgodi nesreča, si najprej verjetno res vesel, da si preživel, potem pa se moraš sprijazniti, da se tvoje življenje ne more nadaljevati kot prej – mnogi se ne morejo kar vrniti v šolo ali službo, tudi osnovne življenjske funkcije kot so hoja, umivanje ali celo hranjenje so lahko kar naenkrat pretežka opravila. Vsak od nas bi se lahko znašel v tej vlogi, ampak dokler se nam to ne zgodi, lahko invalide mirno ignoriramo, mar ne? Mogoče se bomo sčasoma, v evlucijski prihodnosti, vendarle vsi naučili empatije. Ko bomo sposobni vživeti se v nekoga drugega ... tudi če je drugačen.

Da postaneš uspešen športnik, potrebuješ ogromno volje in predanosti. Če pa si brez nog ali vida, pa je še toliko težje. Ni pa nemogoče. In ko smo že pri (ne)mogočem: zakaj pa ne bi bil predsednik države nekdo, ki je na invalidskem vozičku, če je enako sposoben kot nekdo brez vidne telesne hibe? Ameriški predsednik Roosevelt je uporabljal tak voziček (v javnosti ga je sicer skrival), pa velja za enega od treh najpomembnejših predsednikov ZDA.

m. o.

EURO<26 * DVE MLADNSKI KARTICI

Mednarodni projekti, natečaji in srečanja mladih, informacije o kulturnih dogodkih, več kot 100.000 popustov in ugodnosti po Evropi in Sloveniji, brezplačna rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:

★ **EURO<26:** klasična mladinska kartica nudi vse zgoraj naštetu **8,35 EUR**

★ **SŽ-EURO<26:** partnerska mladinska kartica nudi vse, kar ima klasična, in še **30 % POPUST** na vlakih po Sloveniji ter **25 % RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu! **17 EUR**

Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini: www.euro26.si. Imetniki kartic EURO<26 prejmejo še: revijo **26!**, katalog popustov EURO<26 in EURO<26 e-novice z informacijami o mednarodnih projektih, natečajih in novih popustih.

PRODAJNA MESTA

Seznam prodajnih mest za klasično EURO<26 kartico in partnersko SŽ-EURO<26 kartico lahko najdeš na www.euro26.si.

CENEJE Z VLAKOM PO EVROPI

Imetniki kartice SŽ-EURO<26 lahko poleg **30 % popusta** na vlakih po Sloveniji koristijo tudi **25 % RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu! Popust velja za relacije med najmanj dvema državama. Več: www.euro26.si.

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

Kartice EURO<26 nudijo tudi možnost brezplačne rezervacije prenočišč HOSTELWORLD po celem svetu (samo preko spletne strani www.euro26.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10 % cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90 % plačaš ob prihodu v prenočišče. Več: www.euro26.si/hostelworld

SLOVENIA.INFO IN EURO<26

Na uradnem slovenskem turističnem portalu www.slovenia.info lahko v bazi slovenskih ponudnikov turističnih storitev poleg ostalih podatkov najdeš tudi informacije o popustih in ugodnostih EURO<26. Tako lahko na enem mestu dobiš npr. informacije o aktivnih počitnicah v Sloveniji, zraven pa bo pri določenih ponudnikih znak EURO<26 opozarjal, kakšen popust je na voljo imetnikom kartic EURO<26 in SŽ-EURO<26. Na www.slovenia.info lahko podatke o popustih EURO<26 najdeš v skoraj vseh kategorijah ponudnikov.

WWW.EURO26.ORG * NA POTOVANJE!

Preden odpotuješ preveri na www.euro26.org kje lahko izkoristiš popust pri prevozi, v hostlih, restavracijah in pri drugih za popotnika pomembnih zadevah! Vseevropska EURO<26 spletna stran je namenjena vsem imetnikom kartice EURO<26 in tudi vsem ostalim, ki so stari manj kot 26 let in želijo vedeti več o 100.000 popustih, ugodnostih in aktivnostih EURO<26. Vse informacije so v angleškem jeziku. www.euro26.org

INFORMACIJE O PROJEKTIH

★ www.euro26.si ★ EURO<26 e-novice ★ revija 26!

Z EURO<26 DO BREZPLAČNIH FILMOV!

Je na TV zaslonih dolgčas? Nimaš časa hoditi v videoteko?

EURO<26 in **iTIVI** ti podarjata brezplačno enomesečno izposajo filmov (2 DVD-ja hkrati)!

V spletni izposojevalnici DVD-jev iTIVI (www.itivi.si) lahko izbiraš med 4.500 filmi (tudi Blu-raye imajo), 23 žanri in obilo filmskimi zbirkami. DVD-ji prispejo direktno v tvoj poštni nabiralnik, poštnina je plačana v obe smeri. In še to: iTIVI ne pozna zamudnin!

Klikni na www.itivi.si, na vstopni strani vpiši **promocijsko kodo EUR-026-EUR** in preizkušaj iTIVI kar cel mesec brezplačno, in to 2 DVD-ja hkrati! Več o tem, kako se prijaviš: www.euro26.si/si/projekti. Pošlji iTIVI promocijsko kodo **EUR-026-EUR** še svojim prijateljem in skupaj uživajte v brezplačnih filmih! Promocijsko kodo lahko uporabi kdorkoli, tudi če ni imetnik kartic EURO<26.

Poskusi
brezplačno!

www.itivi.si

NAGRADNI FOTONATEČAJ * EURPLACE26

Pri programu EURO<26 verjamemo, da lahko mobilnost mladih po Evropi – potovanje z odprtimi očmi in brez predsodkov – prispeva k preprečevanju predsodkov in prihodnjih nesoglasij. Zato je v okviru programa mladinskih kartic EURO<26 in kampanje Vsi drugačni - vsi enakopravni do 15.

decembra 2007 potekal nagradni fotonatečaj EURplace26 (beri: your place 26). Mladi do 30. leta starosti, so lahko s svojimi fotografijami, ki so jih objavili na www.eurplace26.org, pokazali, kakšne izkušnje imajo s strpnostjo in nestrpnostjo v Evropi. Glavna nagrada je **Canon EOS 400D**, sledijo pa še 4 fotoaparati **Canon Digital IXUS 860 IS**, **iPOD 30 GB**, 2 **iPODa Nano** in 2

iPODa Shuffle! Nagrajenci bodo objavljeni v začetku januarja na www.eurplace26.org in na www.euro26.si.

EURO<26 NAGRAJENCI *

ŽE 5 LET Z VAMI - PRAZNUJ Z NAM!

Kot že veš, partnerska mladinska kartica SŽ-EURO<26 je letos praznovala že 5. obletnico! In ob 5. rojstnem dnevu smo pripravili lepo številno nagrad – odgovoriti je bilo potrebno na eno samo vprašanje: **Kakšna je razlika med klasično kartico EURO<26 in partnersko kartico SŽ-EURO<26?**

Nagradna igra se je zaključila 15. oktobra - pravilni odgovor je bil C: **SŽ-EURO<26 OMOGOČA VSE, KAR NUDI KLASIČNA KARTICA EURO<26 (100.000 POPUSTOV PO EVROPI), POLEG TEGA PA ŠE 30 % POPUST NA VLAKIH PO SLOVENIJI IN 25 % RAILPLUS POPUST.**

Prejeli smo več kot 200 pravih odgovorov, žreb pa je odločil, kdo so srečni nagrajenci:

1. NAGRADA: PARTNERSKA MLADINSKA KARTICA SŽ-EURO<26 * **MATEJA RATIZNOJNIK**

2. NAGRADA: OSNOVNA MLADINSKA KARTICA EURO<26 * **RUDI BEBAR**

3. - 4. NAGRADA: MAJICA EURO<26 * **PATRIK BRDNIK, JANA GUŠA**

5. - 7. NAGRADA: ŽOGICE ZA ŽONGLIRANJE EURO<26 * **HELENA FELBAR, NUŠA PEPERKO, PRIMOŽ VRŠČAJ**

8. - 9. NAGRADA: KAPA EURO<26 S ŠILTOM * **BARBARA STOJANOV, BRANKA MARAŽ**

Čestitamo vsem nagrajencem! Več o poteku si preberi v pravilih nagradne igre na www.euro26.si/si/projekti.

IMAŠ KARTICO EURO<26 ALI SŽ-EURO<26? PA VEŠ:

- ★ da lahko s svojo kartico koristiš mnoge popuste po vsej Sloveniji?
- ★ da je tvoja kartica še kako uporabna tudi v tujini?
- ★ da redno skrbimo za nove super popuste?
- ★ da seznam vseh popustov najdeš tudi na www.euro26.si?

Z EURO<26 POPUSTOM ★ V TAKSI, NA MASAŽO ALI V SAVNO!

★ TAAAKSI! TAKSI!!!

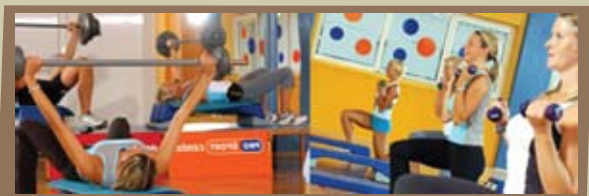
Po Rogaški Slatini te bo 5 % ceneje zapeljal **TAXI POBEŽIN**. Kontakt: 041 720 824, www.taxi-pobezin.si.

FASTTRIP iz Kopa bo pravi zate, če potrebuješ prevoz na daljše relacije, opravljajo tudi transferje z vseh evropskih letališč. Imetnikom kartic EURO<26 nudijo 15 % popust za razdalje daljše od 100 km, in 10 % popust za prevoze do 100 km. Kontakt: 040 555 083, info@fasttrip.si.

★ MASAŽA, SAVNA, WELLNESS ...

Si utrujen od študija, morebiti pa te zdeluje veseli december? **ŽIVLJENJSKA ENERGIJA** iz Rogaške Slatine nudi 10 % popusta na masaže, energetsko revitalizacijo in ostalo ponudbo. Ni kaj, pokliči jih na 059 025 103 in se dogovori za obisk.

Ko se ti zahoče miganja in potenja, potem bo 30 % popust na savno, aerobiko in fitnes v **PROŠPORT CENTRU** v Kranju prišel prav. Zmigaj se! www.prosport.si

Za razvajanje ali pa za pomoč pri zdravstvenih težavah. **PROTIBOLEČINSKA TERAPIJA** iz Rogaške Slatine ti nudi 10 % popusta na blatne obloge, refleksno masažo stopal, masažo in aromaterapijo. Pokliči jih na: 03 581 53 30.

Je treba migat? Zgubiti kak kilogram? Narediti nekaj zase? **OTELO WELLNESS CENTER** iz Domžal, www.otelo.si, nudi 15 % popust na vadeno vadbo in na karto za fitnes.

★ KJE NAJ PESPIM?!

December je tu, ti pa ne veš, kje boš za novo leto? Niti ne veš, kje boš spal, ko greš na smučanje?

APARTMAJI FON, Drežniške Ravne 20, Kobarid – to bo pravi naslov. Nudijo 15 % popusta pri najemu apartmaja ali nočitvi z zajtrkom (bivanje daljše od 7 dni), 10 % pri najemu apartmaja ali nočitvi z zajtrkom (bivanje daljše od 3 dni). Kakšne so sobe, pa tu: freeweb.si/ol.net/fonm.

Ko te pot zanese v Rogaško Slatino in potrebuješ prenočišče, izkoristi 10 % popust na najem sob in apartmajev v **PRIVAT SOBAH MARIJA, EDI HERČEK**, Strma cesta 7. Seveda je prej dobro, da se najaviš: 03 581 66 03.

★ HRANA, GLEDALIŠČE IN ŠE KAJ

Ko te prime lakota, ne obupaj. **PANINO'S** ti ponuja izdatne popuste: 10 % na vse sendviče do 13. ure, 30 % na vse sendviče od 13. do 14. ure, 50 % na vse sendviče od 14. do 15. ure. Najdeš jih na Dunajski 43 v Ljubljani, 01 436 20 79.

Ko si zaželiš zdrave hrane, je pravi naslov **AJDOVO ZRNO** na Trubarjevi 7 v Ljubljani. S kartico EURO<26 imaš 10 % popusta na hrano.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ, www.pgk.si, vsem imetnikom nudi kar 50 % pri nakupu vstopnic za predstave Prešernovega gledališča Kranj in pri nakupu abonmaja. V gledališče, torej!

Boš kmalu dovolj star, da lahko opravljaš vozniški izpit? **AVTOŠOLA AMZS D.O.O.**, <http://avtosola.amzs.si/>, ti pri nakupu paketa podarja brezplačen preizkus znanja v vrednosti 14,20 €. Pa previdno na cesti!

POZOR!

Popusti se neprestano spreminjajo. Vedno se najde kaj novega, včasih pa gre kak popust tudi na dopust. Popusti, ki od avgusta 2007 niso več na voljo:

- ★ **Partizanska bolnica Franja**, Dolenji Novaki (sanacija)
- ★ **DOK 7**, Pristaniška 3, Koper
- ★ **OIBALA**, Obala 57, Koper
- ★ **Mikrotaxi**, Maribor

NAŠ IZBOR ★ TOP ZIMSKI POPUSTI V SLOVENIJI

1 Hotel Cerkno	30 % na nočitev z zajtrkom
2 Alpe Sport Vancar	15 % na sankanje
3 Koren sports	15 % tečaj smučanja, snowboardinga, na sankanje ...
4 Raj Jezersko	10 % na sankanje, brunarice ...
5 SCD Sava	10 % snowrafting, turno smučanje, prelet z balonom ...

Info: www.euro26.si/sl/popusti

TOP POPUSTI V EVROPI ★ AVSTRIJA

Smučanje, bordanje, festivali na snegu, koncerti in še mnogo več ponuja Avstrija ... In ko si že tam, lahko s (katero koli) kartico EURO<26 koristiš več kot 2.000 super popustov:

1. **VLAK**: do 50 % na železniške vozovnice (ÖBB VORTEILScard)
2. **RENT-A-CAR**: Avis – 25 %
3. **MUZEJI**: Landesmuseum Joanneum muzeji (Styria) – 100 %
4. **HOTELI**: Cube hoteli (Nasfeld in Biberwier) – 5-10 %
5. **AKTIVNOSTI V NARAVI**: www.adventure.info (Flachau) – 15 %

Info: www.euro26.at, www.euro26.org

ISCEM-SLUZBO.SI

SPLETNE STRANI S TEM NAŠLOVOM NA MEDMREŽJU NE BOŠ NAŠEL, VSAJ ZAENKRAT NE. MORDA BODO IDEJO UPORABILI USTANOVITELJI KAKŠNEGA NOVEGA ZAPOSLITVENEGA SPLETNEGA PORTALA (PRIPOROČAM SE ZA DOBIČEK OD AVTORSKIH PRAVIC), AMPAK Z NASLOVOM PRAVZAPRAV ŽELIM POUJARITI ŽAL VSE PREVEČKRAT VSAKDANJO REALNOST MLADIH V SLOVENIJI.

Čeprav statistika kaže, da (vsaj registrirana) brezposelnost v Sloveniji že nekaj let upada, je namreč mladih, ki iščejo prvo zaposlitev, vedno več. Predstavljajo kar petino letnega priliva brezposelnih oseb na Zavodu za zaposlovanje RS (www.ess.gov.si) in če zraven prištejemo še mlade, ki iščejo ponovno zaposlitev po izteku zaposlitve za določen čas, smo hitro pri zaskrbljujoče visokih številkah.

ŠTEVILKE IN LJUDJE

Samo septembra letos se je v evidenco brezposelnih vpisalo 999 iskalcev prve zaposlitve, delež brezposelnih med mladimi do 26 let, ki se ne šolajo, pa je 14,2-odstoten.

Za golimi števkami se skrivajo živi ljudje, posamezniki, kot je Nataša. Pri svojih 27. letih že dve leti neprostovoljno »gostuje« v evidenci brezposelnih oseb zavoda za zaposlovanje, saj s svojo družboslovno izobrazbo in brez formalnih delovnih izkušenj – kljub vsaj trem poslanim prošnjam za službo na teden – ne dobi zaposlitve. In njej podobnih je veliko, saj povpraševanje po diplomantih družboslovnih in humanističnih smeri nikakor ne dosega števila iskalcev zaposlitve s tako izobrazbo.

Pa tudi Igorju, ki je lani končal srednjo »elektro« šolo, ne kaže bolje, čeprav naj bi elektrotehniko sodili med bolj iskane poklice. Iskalci prve zaposlitve se namreč vrtijo v začaranem krogu: delodajalci sicer trdijo, da so naklonjeni mladi delovni sili, saj je bolj prilagodljiva, višje izobražena in seznanjena z novimi tehnologijami, a obenem od potencialnih novih sodelavcev zahtevajo delovne izkušnje. Teh pa iskalci prve zaposlitve seveda ne morejo dobiti, ker jih brez izkušenj nihče ne zaposli. Tiste neformalne izkušnje, pridobljene recimo z delom prek študentskega servisa, s seminarji, tečajji, pa upoštevajo le redki kadrovniki.

NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE

Da bi veljavo pridobilo tudi neformalno izobraževanje, se že vrsto let trudijo različne (predvsem mladinske) organizacije, ki so prišle do kar nekaj dobrih rešitev (različna potrdila in indeksi neformalnega izobraževanja). A te prevečkrat, žal, ostanejo le na papirju. Morda je tu še najdlje prišel Nefiks (www.nefiks.net), sistem, ki omogoča beleženje vseh neformalno pridobljenih kompetenc, sposobnosti in znanj. Zamisel, ki je novembra skupaj s koristnimi informacijami o gradnji kariere zaživela tudi v elektronski obliki (www.talentiran.si), pa pozna in uporablja le malo mladih.

Tudi delodajalci so z malo modro knjižico in podobnimi sistemi za beleženje znanj (Europass – www.europass.si, Youthpass – www.mva.si ...) premalo seznanjeni. A to seveda ne pomeni, da se v različnih oblikah neformalnega izobraževanja ne izplača sodelovati: na pomen izvenšolskih dejavnosti, prostovoljnega ter študentskega dela, hobijev in podobnega pri pridobivanju pomembnih izkušenj in znanj opozarjajo številni dokumenti, sprejeti na evropski ravni. Pa naj gre za deklaracije, sprejete na različnih mladinskih srečanjih na evropski ravni, ali pa za Evropski mladinski pakt, ki so ga leta 2005 sprejeli voditelji držav članic EU. Njegov cilj je izboljšati izobraževanje, usposabljanje, mobilnost, poklicno združevanje in družbeno vključevanje mladih Evropejk in Evropejcev, seveda v luči Lizbonske strategije (http://ec.europa.eu/youth/policies/youthpact_en.html).

Omenjeni in omenjenim sorodni dokumenti poudarjajo tudi pomen enakopravnega položaja mladih na trgu delovne sile, saj se velikokrat zgodi, da so mladi delavci za enako delo slabše plačani in delajo v slabših pogojih kot njihovi starejši kolegi. Letošnja Evrobarometrova raziskava o mladih kaže, da je tretjina mladih Evropejcev pripravljena sprejeti službo, ki zahteva nižjo stopnjo izobrazbe, kot so jo dosegli, in s tem pristati na slabše pogoje.

MEDNARODNE IZKUŠNJE

Pomembna je tudi že omenjena mobilnost, mednarodne izkušnje so namreč vse bolj zaželeno, zato razmišljaj tudi o delu v tujini. Dodati pa je treba, da tudi v Evropski uniji iščejo predvsem strokovnjake tehničnih ved in »rokodelce« (vodoinštalaterje, gostinske delavce ...). Pri iskanju zaposlitve v EU ti lahko pomagajo:

- ★ Evropska služba za zaposlovanje EURES (<http://europa.eu.int/eures>), ki prinaša prosta delovna mesta v 31 evropskih državah,
- ★ Evropski urad za izbor osebja EPSO (<http://europa.eu/epso/>) ali
- ★ eden od številnih evropskih zaposlitvenih spletnih portalov (www.eu-careers.com, www.eurojobs.com ...).

ZAPOSLITEV ALI SAMOZAPOSLITEV?

Če boš vsaj zaenkrat še raje ostal v Sloveniji, imaš prav tako na voljo cel kup spletnih strani s ponudbo prostih delovnih mest (www.ess.gov.si, www.mojedelo.com, www.zaposlitev.net, www.kariera.si ...), tudi v časopisih oglasov ne manjka. Za večjo zaposlenost mladih se trudijo tudi številne mladinske in študentske organizacije (skoči na www.kajpami.si), ki organizirajo zaposlitvene sejmice, predavanja, delavnice pisanja CV-ja, svoj lonček dodajo organizacije, ki se ukvarjajo s posredovanjem del ... Če nikakor ne uspeš prepričati delodajalca, da si pravi zanj, ostaja možnost samozaposlitve. Pomoč ti ponujajo univerzitetni inkubatorji (www.lui.uni-lj.si, www.tovarnapodjemov.org), Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije (www.japti.si), regijske obrtne in gospodarske zbornice ...

In ko se boš v iskanju rednega zaslужka prebijal skozi vse te možnosti in našete spletne naslove, nikar ne pozabi, da so ne glede na tvojo izobrazbo najpomembnejše vztrajnost, samozavest in optimizem. Srečno!

V BOSNO in SRBIJO

za novo leto

IZREDNO BOGATA »DRUŽINA« UGODNIH PONUDB ZA POTOVANJA Z VLAKOM CITY STAR, SE JE LETOS DECEMBRA POVEČALA ŠE ZA DVA ČLANA: ŽELEZNICE FEDERACIJE BOSNE IN HERCEGOVINE TER ŽELEZNICE REPUBLIKE SRBSKE. SARAJEVO IN BEOGRAD STA PRI MLADIH ZELO PRILJUBLJENI DESTINACIJI ZA PREŽIVLJANJE NOVOLETNEGA ČASA, ZATO JE TO DOBRODOŠLA NOVOST.

City Star je prava ponudba za potovanja prijateljev ali manjših skupin. Vozovnica City Star International je namenjena za povratna potovanja za največ 5 oseb (primeru potovanja večjega števila oseb se lahko kupi več vozovnic) in velja en mesec. V ponudbo City Star so vključene naslednje države: Nemčija, Avstrija, Češka, Slovaška, Hrvaška, Srbija, Makedonija, Grčija in po novem tudi v **Federacija Bosne in Hercegovine ter Republika Srbska.**

Pri potovanjih z vozovnico City Star v mesta Federacije Bosne in Hercegovine ter Republike Srbske so potovanja dovoljena vse dni - brez časovnih omejitev. In ker se odločitev za posamezno potovanje vedno vrti okoli vprašanja »Koliko bo to stalo?«, ti posredujemo nekaj izračunov za povratna potovanja v ti dve državi.

V SRBIJO

Železnice Republike Srbske so za potovanja v katero koli mesto na njenem območju določile enotno ceno, kar pomeni, da boš enako plačal, če boš potoval v Novi Grad/Bosanski Novi, Prijedor, Banja Luko ali vse tja do Doboja.

Cena povratne vozovnice City Star (2. razred) **LJUBLJANA – BEOGRAD:**

- ★ 55,20 EUR za eno osebo
 - ★ 82,80 EUR skupaj za dve osebi
 - ★ 110,40 EUR skupaj za tri osebe
 - ★ 138,00 EUR skupaj za štiri osebe
 - ★ 165,60 EUR skupaj za pet oseb
- Vozovnice po ponudbi City Star SŽ-ZS veljajo en mesec, brez časovnih omejitev.

Za potovanje v Beograd pa je poleg City Star vozovnic na voljo še nekaj drugih ponudb:

- ★ navadna povratna vozovnica: 70,60 EUR
- ★ povratna vozovnica Beograd Spezial: 50 EUR
- ★ povratna vozovnica za potovanje skupine 6 oseb in več: 53,20 EUR na osebo

Cena vozovnice Beograd Spezial vključuje rezervacijo sedeža. Število vozovnic je omejeno, velja pa na vlakih 210/211, 410/411 in 414/515.

Doplačilo za ležalnik/spalnik Ljubljana-Beograd (po želji) za potovanje v eno smer:

- ★ Ležalnik (šest postelj): 10,00 EUR na osebo
- ★ Touriste (tri postelje): 12,00 EUR na osebo
- ★ Double (dve postelji): 18,00 EUR na osebo

V BOSNO

Železnice Federacije Bosne in Hercegovine so za svoj potek določile dve ceni in sicer: cona 1 (do 100 km) in cona 2 (nad 100 km), kar pomeni, da boš za potovanje do Zavidovičev, Žepče ali Zenice plačal eno ceno, za potovanje do Bihaća, Mostarja ali Sarajeva pa drugo, nekoliko višjo ceno.

Cena povratne vozovnice City Star (2. razred) **LJUBLJANA – ZENICA:**

- ★ 63,20 EUR za eno osebo
- ★ 94,80 EUR skupaj za dve osebi
- ★ 126,40 EUR skupaj za tri osebe
- ★ 158,00 EUR skupaj za štiri osebe
- ★ 189,60 EUR skupaj za pet oseb

Cena povratne vozovnice City Star (2. razred) **LJUBLJANA – SARAJEVO:**

- ★ 69,20 EUR za eno osebo
- ★ 103,80 EUR skupaj za dve osebi
- ★ 138,40 EUR skupaj za tri osebe
- ★ 173,00 EUR skupaj za štiri osebe
- ★ 207,60 EUR skupaj za pet oseb

Za potovanje v Sarajevo sta na voljo dve vlakovni povezavi: že dobro utečena jutranja povezava z vlakom Lisinski (s prestopom v Zagrebu) ali pa pozno popoldne iz Ljubljane z vlakom EC Mimara in nato iz Zagreba dalje z nočnim vlakom Zagreb-Sarajevo. Ta ponudba je posebej zanimiva za tiste, ki v Sarajevu želijo preživeti vikend. Če se boš pri potovanju z nočnim vlakom odločil za ležalnik - ta možnost namreč obstaja - bo noč prijetno kratka, na cilj pa boš prišel svež in odpočit.

Vse podrobnejše informacije o voznem redu, cenah, dodatnih ponudbah in o vsem, kar te še zanima, dobiš na železniških postajah, spletnih straneh Slovenskih železnic www.slo-zeleznice.si in po e-pošti potnik.info@slo-zeleznice.si.

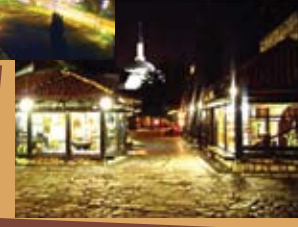
SMUČARSKI VLAKI

Smučarski vlaki Slovenskih železnic so že doobra uveljavljena storitev, ki iz leta v leto na vlake privabi tudi mlade ljubitelje belih strmin.

Tudi letos bodo, seveda ob primernih snežnih razmerah, vozili do Koble in Pohorja. Prevoz smučarske opreme na vlaku brezplačen.

KOBLA je edino smučišče v Sloveniji, do katerega prideš kar z vlakom - brez dodatnega drugega prevoznega sredstva. Prve žičnice se začnejo že na robu Bohinjske Bistrice, urejena je izposoja smučarske opreme, na voljo so tudi smučarske šole in prog za sankanje. Dogovori o smučarskem avtobusu, ki bo povezal Bohinjsko Bistrico z Voglom, še potekajo. Smučarski vlak do Koble oziroma do Bohinjske Bistrice in nazaj vozi ob primernih snežnih razmerah ob sobotah, nedeljah in praznikih iz Ljubljane. Do Bohinjske Bistrice vodijo vsak dan tudi železniške povezave iz Nove Gorice, v času ugodnih snežnih razmer pa je na voljo še poseben smučarski vlak iz Divače. Z nakupom vozovnice za smučarski vlak pa so dnevne smučarske vozovnice za 10 odstotkov cenejše.

Mariborsko **POHORJE** je z vlakom in z zagotovljeno avtobusno povezavo do pohorske vzpenjače dostopno tako ljubiteljem dneвне kot nočne smuke. Povratna vozovnica za vlak omogoča nakup smučarskih kart (na blagajnah pohorskih smučišč) po ugodnejših cenah. Obiskovalci prikljubljene tekme za Zlato lisico se lahko na ogled odpravijo s posebnimi vlaki in ugodnimi cenami. Vstopnice za posamezno tekmo (veleslalom in slalom) bodo naprodaj pri blagajnah Info centra Ljubljana ter na železniških postajah Maribor in Celje. Dodatne informacije: potnik.info@slo-zeleznice.si.

AMSTERDAM NI MESTO, KJER BI MORAL NOČNO ŽIVLJENJE ISKATI; NASPROTNO, TEŽAVA SE POJAVI PRI IZBIRANJU. HIP HOP, JAZZ, MODNI LOKALČKI, KARAOKE BARI, IRSKI PUBI, ZABAVA NA PROSTEM, KONCERTI V ŽIVO, GLEDALIŠČE IN NENAZADNJE TUDI MALO MORJE »COFFEE SHOPOV«. SAMO DA OMENIM, NAJBOLJ ZNANA VERIGA, KI JO NAJDEŠ NA VSAKEM VOGALU, JE BULLDOG (www.bulldog.nl). DA IZBIRO VSAJ MALO OLAJŠAM, SEM SEVEDA SAMO IN IZKLJUČNO ZA POTREBE ČLANKA RAZISKALA, KAJ DEJANSKO PONUJA AMSTERDAM ...

Prvi korak: razširi si besedišče s prvima nizozemskima besedama – **REMBRANDTPLEIN** in **LEIDSEPLEIN**. To sta namreč lokaciji, kjer se nahaja večina najboljših nočnih lokalov. V bistvu bi lahko na tej stopnji že kar zaključila članek. Izbira različnih barov, diskotek, restavracij, lokalov in lokalčkov je namreč ogromna in posledično zabava zagotovljena. Ampak da opravičim tole mestno intenzivno empirično raziskovanje, še par informacij.

KUL SCENA

Pa začnimo. **SUGAR FACTORY** se nahaja v bližini Leidsepleina (www.sugarfactory.nl). Gre za nekdanjo tovarno sladkorja, ki se je prelevila v tako imenovano 'nočno gledališče', kot jo zdaj poimenujejo domačini. Tu se namreč umetnost združi s plesom in živo glasbo različnih žanrov. Vstopnina se giblje vse od 0 do 15 EUR, cene pijače pa od 3 do 5 EUR.

Mimogrede, ljubitelji elektronske glasbe, ki je v Amsterdamu precej priljubljena, zraven Sugar Factoryja najdete **MELKWEI** (www.melkweg.nl), ki med tednom vabi z živo glasbo, med vikendi pa z različnimi plesnimi spektakli. Vstopnina se prilagaja ugledu nastopajočih, pijača pa je relativno poceni, tam od 2,50 do 4,50 EUR. Tudi v tem primeru je prostor domiselno izrabil – to je namreč prenovljena mlečna tovarna.

In če smo že pri domiselnosti, v bližini Leidsepleina se nahaja še en zanimiv prostor, **PARADISO**. Gre za cerkev, ki je bila prenovljena v glasbeni in kulturni center, kar za Amsterdam ni tako nenavadno. **Paradiso** (www.paradiso.nl) se poleg raznolike glasbe (rap, hip hop, soul, rock, jazz, kabaret, latino) lahko pohvali tudi z nastopi The Rolling Stonesov, Nirvane, The Sex Pistolsov in drugih.

STRAN OD TURISTOV

Vendar pa če želiš Amsterdam doživeti stran od najbolj priljubljenih, beri tudi najbolj turističnih točk, priporočam sledeče lokacije. Ponavadi jih ne najdeš na seznamih najbolj vročih točk Amsterdama, vendar pa kljub temu ponujajo vrhunsko glasbo, sproščeno vzdušje in kar je pomembnejše, Amsterdam v pravi luči, Amsterdam, kot ga poznajo domačini. Prva postaja: **DESMET STUDIOS** (www.desmet.tv). Gre za videostudio v centru Amsterdama (Plantage Middenlaan), v bližini znamenitega živalskega vrta Artis. Studio je izjemno ustvarjalen na področju filma in glasbe, ponuja pa zelo raznoliko živo glasbo. Priložnost nastopa imajo tudi še neveljavljeni glasbeniki. Prava posebnost Desmet studiov pa je dejstvo,

AMST noč v

da je turistom popolnoma neznan. S strani domačinov obstaja močan interes, da tako tudi ostane. Ko sem namreč izvedela, da se studio nahaja v bližini mojega amsterdamskega bivališča, mi je bilo naročeno, da naj zadevo obdržim zase. Zato ... psst. Niste izvedeli od mene.

Naslednja 'insiderska' informacija je **CLUB 11** (www.ilove11.nl), ki je vključen na seznam najboljših barov na svetu. Najdeš ga v bližini javne knjižnice in znanstvenega muzeja NEMO. Ponuja izjemno zanimive zabave z alternativno glasbo in novodobnimi videospoti ponoči ter božansko in relativno poceni hrano v kombinaciji z izjemnim razgledom, nahaja se namreč v 11. nadstropju. Samo še ena zanimivost: klub je praktično nemogoče najti. Sama stavba, v kateri se nahaja, je prekrita z grafiti in zaradi neprivlačne okolice ne spominja na pravkar opisani bar. Ampak ko v 11. nadstropju stopiš iz dvigala ... brez besed.

KINO?

Po vsem tem žuriranju se prileže kakšen bolj umirjen večer in kaj je bolj sproščujoče kot dober film s kolicami oziroma v primeru kina **TUSCHINSKI** (www.pathe.nl/tuschinski), ki se nahaja v bližini Rembrandtpleina (Reguliersbreestraat), stavek zveni nekako takole: kino, jagode in šampanjec. Kinoteko je leta 1921 zgradil nizozemski poslovnež Abraham Icek Tuschinski. Kinoteka je trenutno v lasti skupine Pathe in vrti tako tiste bolj umetniške filme kot tudi svetovne uspešnice. Slednje so prikazane v glavni dvorani, ki zaradi balkonov in ljubezenskih sedežev, ki jih v kombinaciji z jagodami in šampanjcem lahko vnaprej rezerviraš, ne spominja ravno na običajni kino.

Naslednja kinoteka popolnoma drugačnega značaja je **KRITERION** (www.kriterion.nl). Gre za kinoteko, kavarno in barček v enem. Nahaja se na Roetersstraat v bližini univerzitetnega središča Roeterseiland. Že iz lokacije je možno razbrati značaj kinoteke; umetniški filmi, tematske zabave, nizke cene, študentski popusti in vedno popolnoma zapolnjen barček zagotavljajo super zabavo.

ŠE NEKAJ NAMIGOV ...

Vse zanimive lokacije, ki jih ponuja Amsterdam, je nemogoče podrobno predstaviti, zato zaključujem s še par predlogi. Najprej nekaj lokacij za tiste, ki so pripravljeni za pravo zabavo odšteti (še) malo več: **ODEON** (www.odeontheater.nl), **CLUB 8** (www.club-8.nl) in **FLEXBAR** (www.flexbar.nl).

ERDAMU

Hkrati je obvezno pred, med in po obisku Amsterdama pregledati sledeči internetni strani:

AMSTERDAM HOTSPOTS (www.amsterdamhotspots.nl/drinkother.html) in **AMSTERDAM INFO** (www.amsterdam.info).

Amsterdam hotspots ponuja široko paleto informacij o nočnem življenju, pijači, hrani, muzejih, nastanitvah. Na tem naslovu so zanimivi predvsem irski pub **BLARNEY STONE**, **DE DUVEL**, klub, ki vrti predvsem hip hop glasbo, **ESCAPE**, eden največjih klubov v Amsterdamu, ki lahko sprejme več kot 2000 ljudi, in karaoke bar **CASABLANCA**, kjer je s pravo družbo in heinekenom zabava do jutranjih ur zagotovljena. Amsterdam Info lokacije, ki jih omenjam v članku in ki imajo internetne strani izključno v nizozemščini, predstavlja v angleščini.

KULINARIKA?

Tako, ura je pet zjutraj. Odpravljáš se domov. Kar sledi v Ljubljani, je ponavadi burek, kar sledi v Amsterdamu, je obisk enega izmed »snack barov«, kjer je izbira hrane res pestra. Odprti so tisti, ki se nahajajo v bližini Rembrandt- in Leidsepleina. Ena izmed možnosti je **patat**; gre za ocvrt krompirček, ki pa si zato, ker je večji in debelejši, zasluži posebno ime. Poleg patata tipičen »snack bar« ponuja še **stampot**, **poffertjes** in **bitterballen**. Tudi v stampotu najdeš krompir, saj gre za nekakšno verzijo pire krompirja z zeljem, mletim mesom in različnimi dodatki. Tradicionalna izbira bi bila recimo korenček. Poffertjes so mini palačinke s premerom okrog 3 cm, ki jih postrežejo z malo tona sladkorja v prahu. Bitterballen, majhne grenke kroglice, so prav tako zanimiva izbira. Vsebujejo sesekljano govedino, moko, maslo, peteršilj, sol, poper in včasih tudi curry. Ja, Nizozemci so nedvomno znani po zanimivih kombinacijah.

BEAM ME UP, SCOTTY

Cena povratne letalske karte z Wizz Airom v Bruselj v primeru, da potovanje načrtuješ vsaj mesec vnaprej, je okrog 100 EUR (<http://wizzair.com>). Dodaten strošek: denar za vsaj en vafel s čokolado v Bruslju (najboljši so levo od Mannekenpisa) in avtobusna karta iz Bruslja do Amsterdama (povratna karta okrog 20 EUR). Vozni red je dostopen na www.eurolines.nl. Naslednji korak je nakup Strippen karte, ki jo lahko uporabljaš tako za tramvaje kot tudi za metro (www.gvb.nl). Priporočam nakup karte z 8 črticami oz. stripi (dve črtici, ena ura, ena cona), ki stane 6,40 EUR. Naslednji dan obvezno najameš kolo, brez katerega Amsterdam enostavno ni Amsterdam. Ugodna izbira je MacBike Rental, ki se nahaja zraven centralne železniške postaje (www.macbike.nl).

LAHKO NOČ

Naslednji korak: topla postelja. Priporočam verigo hostlov **STAYOKAY** (www.stayokay.com) – 2,50 EUR popusta s kartico EURO<26! V centru mesta sta na voljo tudi **THE FLYING PIG UPTOWN HOSTEL** in **THE FLYING PIG DOWNTOWN HOSTEL**, oba že od 18,80 EUR za nočitev v skupinskih sobah. Še ena alternativa: **Bob's Youth Hostel**, ki ponuja nočitve od 21 EUR naprej. Nahaja se samo par minut stran od trga Dam, Rdeče četrti in Kalverstraata. Več informacij o ugodnih nastanitvah dobiš na strani www.hostelbookers.com.

TOP 3

Če se odločiš zapeljati praktično do Severnega morja, si vzemi malo več časa za raziskovanje. **DAM SQUARE**, Nieuwe Kerk, **KRALJEVA PALAČA**, Oude Kerk, **RDEČA ČETRTE**, Bloemenmarkt (tržnica rož), Nieuw Markt, muzej Anne Frank, **VAN GOGHOV MUZEJ**, Zgodovinski muzej (ogled galerije brezplačen), Rijksmuseum, Stejdelikmuseum, NEMO, živalski vrt Artis, Muzej tropov, Hortus Botanicus in še bi lahko naštevale.

EURO<26

EURO<26 Nizozemska – CJP ponuja popuste na kar 1500 lokacijah po celi državi. Med njimi je tudi kar nekaj že omenjenih, npr. popust v Melkwegu in 1–3 EUR popusta v kinih Kriterion in Tuschinski. Kar 8,50 EUR popusta dobiš ob obisku muzeja voščeneh lutk Madame Tussaud, 4 EUR ob obisku hiše Anne Frank in 2,5 EUR popusta ob obisku Rembrandtovega muzeja. CREA Theater, amatersko gledališče, in Boom Chicago, najboljši »comedy club« na Nizozemskem, omogočata popust 2–4 EUR. Popust lahko koristiš tudi v hostlih Stayokay, in sicer 2,50 EUR na vsako noč. www.cjp.nl/korting in www.euro26.org

VEČ INFORMACIJ

- ★ www.amsterdamhotspots.nl
- ★ www.amsterdam.info

OD OTOKA HELMAHERA NA SEVERU DO TIMORJA NA JUGU JE ČEZ ŠIRO MOGRINO PACIFIKA RAZTRESENIH NA STOTINE MAJHNIH OTOKOV, KI TVORIJO INDONEZIJSKO PROVINCO MALUKU. KLJUB MAJHNOSTI JE NJIHOVA ZGODOVINA SVETOVNEGA POMENA. TO SO BILI NEKOČ ZNAMENITI ZAČIMBNI OTOKI, O KATERIH SO SANJALI VSI EVROPSKI TRGOVCI; TISTI, KI BI JIH NAŠEL, BI POSTAL NAJBOGATEJŠI ČLOVEK NA SVETU.

Zaklad, katerega cene so bile astronomsko visoke, so bile začimbe. Najbolj iskana med vsemi sta bila nageljnova žbica, po domače klinček, in muškati orešček, ki sta rasla le-tu in nikjer drugje na svetu. Klinčki, brez katerih si danes težko predstavljamo kuhano vino, so nekoč poleg eksotičnega okusa veljali za edino pravo zdravilo proti kuži. Muškati orešček in muškati cvet pa sta bila do iznajdbe hladilnikov nujna za ohranitev mesa v dolgih evropskih zimah. Drevesa slednjega so bila vse do 16. stoletja skrbno varovana skrivnost, saj so rasla le na sila majhnem vulkanskem otočju Banda. Kitajski trgovci, ki so vedeli za skrivno lokacijo teh otokov, so klinčke in muškate oreščke prodajali Arabcem, ti pa so jih po morju in kopnem pripeljali do južnih obal Sredozemlja, kjer so jih evropski trgovci kupovali po vrtočlavih cenah.

ZAČIMBNI ZAKLAD

Odkriti njihov izvor in se izogniti dragim posrednikom je bila želja vseh takratnih evropskih vladarjev, ki so po širnih morjih pošiljali drage osvajalsko-raziskovalne odprave. Prvi so se do bogatega zaklada prebili Portugalci, za njimi Španci, Angleži in nazadnje Nizozemci, ki so z močno vojsko pregnali ostale evropske tekmece, na malih otokih pa po evropskem zgledu zgradili številne mogočne vojaške utrdbe. Na začetku so bili zaslužki z začimbami tudi nekaj tisočodstotni in popolna prevlada nad njimi je bila bistvenega

Otočje BANDA

pomena. Da ne bi prihajalo do črne prodaje začimb konkurenci, so Nizozemci pobili skoraj vse domorodce in na plantaže naselili nizozemske kmete ter pokorne sužnje iz ostalih delov imperija. Za vsak slučaj so uničili še vsa drevesa na ostalih otokih, ki jih niso skrbno nadzorovali. Skoraj 200 let so Nizozemci popolnoma prevladovali pri pridelavi in trgovini z muškatinimi oreščki na otočju Banda, nato pa se je zanimanje zanje v Evropi zmanjšalo in jih je tudi konkurenci uspelo posaditi po ostalih delih sveta.

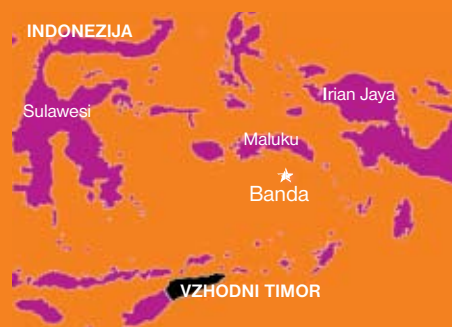
POZABLJEN VULKANSKI RAJ

Banda je danes popolnoma pozabljeno otočje, skrito v senci aktivnega vulkana, ki se dviga nad majhnim mestom Bandaneira. Od nekdanje slave in burne zgodovine je ostal le spomin, ki se obudi ob pogledu na propadajoče razkošne kolonialne vile in mogočne vojaške utrdbe, obraščene z bujnim tropskim rastjem. Težki topovi, vlihi nekje v Evropi pred par sto leti, pa še vedno nemo štrlijo čez debela kamnita obzidja, le življenje okrog njih je zdaj drugačno. Telefonskega signala ni in edina povezava z zunanjim svetom je velika pol tovorna in pol potniška ladja, ki pripluje mimo enkrat na teden. To je vedno znova glavni dogodek v mestu, zato že več ur pred njenim prihodom v пристanišče pridejo skoraj vsi prebivalci. Ženske postavijo majhne stojnice, kjer za drobiž prodajajo kose slastnih rib, marmelado iz muškatinih oreščkov, banane in ostale domače specialitete. A

mestni vrvež in veselje sta kratkotrajna – ladja se ustavi v mestu le za slabo uro, takoj zatem pa se skoraj v trenutku ceste zopet sprazniijo; vsakdo gre proti svojemu domu in brž je zopet vse po starem. Samo mir in lahkost bivanja, kjer je stres le ena izmed nepoznanih tujk v besednjaku, sta še vedno tam. In ribiči, ki v malih kanujih nalovijo gore rib.

Toda nepopisno bogastvo še vedno ostaja, samo videti ga je treba. Skriva se takoj pod morsk gladino, le masko je potrebno imeti s sabo. Pisan koralni greben okrog Bande je namreč eden najlepših na svetu, pa skoraj nihče ne ve zanj, kot tudi za samo otočje in njegovo bogato zgodovino ne.

KAM CREDO kosmatinci pozimi?

SPET SE NAM PRIBLIŽUJE ZIMA IN SPET SMO SE TOPLO OBLEKLI. PRAV TAKO SO TO STORILE TUDI ŽIVALI. NADELE SO SI NEKOLIKO GOSTEJŠI KOŽUH PA TUDI JEDO RAJŠI TE DNI, ČE SE NISTE OPAZILI. JEDO PA ZATO, KER SI MORAJO NABRATI MALCE VEČ PODKOŽNE MAŠČOBE, KI JIH BO DODATNO ŠČITILA PRED MRAZOM. TVOJI ŽIVALSKI SOSTANOVALCI BODO BREZ DVOMA IMELI KRASNO ZIMO. KADAR BO SNEŽILO, BODO RAJŠI DOMA, KADAR BO DEŽEVALO, BODO BREZSKRBNNO SKOČILI DO BLIŽNJEGA DREVESA, DA OPRAVIJO SVOJO POTREBO. DOMA JIH BO ČAKALA OBILNA VEČERJA, PO KATERI SE BODO ZLEKNILI V TVOJE NAROČJE IN MIRNO SANJALI, KAKO PREGANJAJO SOSEDOVO MAČKO ALI PA SKAČEJO ZA PTIČKI. VSI PA NIMAJO TE SREČE.

Mnogo kosmatincev tava po ulicah in išče zavetje pred vetrom in prihajajočim snegom. Tudi hrane bo vse manj, kajti tudi dobri ljudje, ki jih hranijo, ne bodo več toliko zunaj. Morda jih bo kdo našel in jih odpeljal v zavetišče, kjer vsaj nekaj časa preživijo brez skrbi, vendar pa morajo za to žrtvovati svoje potepuške radosti. Največkrat pa ljudje brez slabe vesti odkorakamo mimo potepuških kosmatincev ali pa jih v upanju, da delamo dobro, preprosto postavimo pred vrata tistih srčnih ljudi, ki imajo doma že celo krdelo podobnih kožuharjev. Takšni običajno ves svoj čas in tudi denar namenjajo tem dobrodelnim akcijam, ki pa jim ni konca in kraja, če za to ne poskrbimo vsi.

Meniš, da izgubljen kuža, ki ga videvaš na ulici že dva tedna, ni tudi tvoja odgovornost? Kaj ni tudi on prebivalec tvojega kraja? Tudi če ga pustiš pred vrati kakšne dobrodušne stare gospe, ki ji srce ne da, da bi ga pustila zunaj na mrazu, se tvoja

odgovornost s tem ne neha. In kaj lahko storiš za zapuščene živali v tvojem mestu?

STERILIZACIJA IN KASTRACIJA

Mačke se »ženijo« večkrat v letu, kar kažejo s tuljenjem, zavijanem, neprestanim mijavkanjem in valjanjem po tleh, prav tako ne skoparijo s »prepevanjem« podoknic. Podobno je tudi pri psih. Če ti je torej dovolj mačjih in pasjih podoknic ali če bi rad ustavil prekomerno množenje nezaželenih in zavrnjenih kosmatincev, potem ukrepi! Najprej se lahko povežeš z lokalnim društvom proti mučenju živali ali za zaščito živali. Skupaj združite moči in pritisnite na lokalno vodstvo, da podpre akcijo sterilizacije/kastracije potepuških živali. Zima je kot nalašč za tovrstno akcijo, da mucke/kužke polovite, jih sterilizirate in vrnete v naravno okolje.

ZAVETIŠČA

So ljudje, ki požrtvovalno skrbijo za zapuščene in zavrnjene živali in (večinoma prostovoljno) delujejo v zavetiščih, društvih ali pa povsem ljubiteljsko ter skrbijo za marsikaterega kosmatinca, ki ga je zavrгла človeška roka. Vendar njihove zmožnosti niso neomejene, zato so vedno veseli pomoči v kakršnikoli obliki. Neki dan se sprehodi ali zapelji do najbližjega zavetišča za zapuščene živali. Ti kosmatinci resda imajo streho nad glavo in hrano, vendar to še ni dovolj. Pomagaš jim lahko z dodatno hrano, saj veš, da morajo čez zimo več jesti, da jih ne bo zeblo. Večina zavetišč tudi nima ogrevanih prostorov. Zbiraj stare odeje in brisače, blazine in podobne odslužene reči. Prav bodo prišle pasjim zadnjicam, da ne bodo posedale na golem betonu. Če imaš tudi kakšne žoge, ki jih ne uporabljaš več, ali pa kakšne druge igrače, prinesi jih s seboj in se malce poigray s kožuharjem, ki komaj čaka, da je v družbi ljudi. Odpelji ga na sprehod, morda se boš zaljubil vanj. On se je zagotovo že zaljubil vate. Njegova zgodba v zavetišču pa ima lahko tudi

nesrečen konec – po zakonu je namreč določeno, da je možna usmritev tudi zdrave živali, če se žival po 30 dneh ne odda.

POSVOJI KOSMATINCA

Zato je najlepši konec zavetiščne zgodbe zagotovo takrat, ko domov pripelješ novega člana družine. Psi in mačke, ki so nekaj časa preživeli v zavetišču, so najhvaležnejši prijatelji, saj vedo, da si jim pomagal. Prihaja prednovoletni čas. Razmisli o tem, da bi v prihajajočem letu ponudil svoj dom novemu kužku ali mucki. Ne razmišljaj o umazaniji in dlakah, ki jih prinesejo s seboj. Razmisli o veselju in brezpogojni ljubezni, ki ti jo bodo dali. Naj ti prijazni mijav ali hov hov odmeva v prihajajočih praznikih.

★ ZAVETIŠČE GMAJNICE

Gmajnice 30, Ljubljana / 01 256 02 79 / www.ljubljana.si/si/mescani/zavetisce_za_zivali

★ ZAVETIŠČE HORJUL

Smreče 55, 1354 Horjul / 051 30 44 35 / polona@dzzz-lj.si / www.zavetisce-horjul.net

★ ZAVETIŠČE KOPER

Obalno društvo proti mučenju živali, Benčičeva ulica 2c, Koper / 031 349 823 / www.odpmz-drustvo.si/o_drustvu.htm

★ ZAVETIŠČE TURK

Zajčji vrh pri Stopičah 4, Novo mesto / 07 30 89 430 / www.novomesto.si/si/zaobcane/zavetisce

★ ZAVETIŠČE VETERINARIJ

Markišavska 3, Murska Sobota / 02 521 38 57 / www.goricko.net/fotoalbum/psicki

★ ZAVETIŠČE MELI

Repče 10, Trebnje / 07 304 56 16

★ ZAVETIŠČE ZA PSE - ŠEMPAS

Vitovlje 37, Šempas / 05 308 87 33

★ ZAVETIŠČE MARIBOR

Na terasi 2a, Maribor / 02 480 16 61

tekst: Karmen Murr / foto: Domen Kolšek in arhiv MCT

NEKAJ NASVETOV ZA MAČJE LEPOPCE

1. Ne skači na tipkovnico, kadar človek uporablja računalnik.
2. Ne vleci telefonskega kabla iz modema.
3. Ne odvijaj toaletnega papirja.
4. Ne sedi pred monitorjem ali televizijo, kot da si prozoren.
5. Ne izstreljaj bruvice z vrha hladilnika.
6. Ne umivaj si zadnjice sredi sobe pred gosti.
7. Ne uleži se tako, da zadnjico potisneš svojemu človeku v obraz.
8. Ne skači z visokih mest na občutljive predele ljudi.
9. Ne glede na to, kako hiter si, ne moreš teči skozi zaprta vrata.
10. Ne izklaplaj alarma s hojo po budilki.
11. Razumi, da hiša ni zapor, iz katerega je treba ob prvi priliki zbežati.
12. Kadar te kdo ošteje, pokaži kesanje.

KER JAVNI PREVOZ V SLOVENIJI NI DOVOLJ RAZVIT, JE AVTOMOBIL ZA MNOGE BOLJ NUJA KOT IZBIRA. VELIK DEL AVTOMOBILSKEGA PROMETA NASTAJA ZARADI PREVOZA V SLUŽBO, PRI ČEMER JE POVPREČNA ZASEDENOST AVTOMOBILA 1,2 POTNIKA. TO KAŽE NA IZREDNO NEUČINKOVITO RABO ENERGIJE V PROMETU. KLJUB UPORABLJANJU AVTOMOBILA PA LAHKO ŠE VEDNO PRISPEVAMO K VAROVANJU PODNEBJA IN ZMANJŠANJU STROŠKOV. KLJUČNI KORAK JE POVEČANJE UČINKOVITOSTI RABE AVTOMOBILA.

CARPPOOL

Češko prevoz

Zgorevanje velikih količin nafte, ki ga povzročata promet, prispeva okoli 20 % vseh slovenskih emisij toplogrednih plinov in s tem povzročata njihovo čezmerno nastajanje. Toplogredni plini zadržujejo sončno toploto, segrevajo naš planet ter spreminjajo podnebje. Promet prispeva tudi k številnim drugim nezaželenim stranskim učinkom, kot so nesreče, zastoji, hrup, uničevanje narave. Z učinkovitejšo rabo avtomobila pa še vedno lahko prispevamo k varovanju okolja. Načinov je več in v tem članku so predstavljeni trije.

PUSTI, DA TE PELJEJO!

Nekdo, ki ima do službe, fakultete ali nakupovalnega centra 20 km, že samo s svojim prevozom povzroči malo manj kot 2 toni CO₂ letno. Tako samo za eno pot porabi svojo 'kvoto' emisij, ki bi jih imel, če bi vsak prebivalec planeta lahko izpustil toliko, kolikor je planet sposoben prenesti. Poleg tega je strošek takšnega prevoza v službo samo za gorivo skoraj 1000 EUR letno.

Kadar javni prevoz ni kakovosten, je spodbujanje »carpoolinga« oz. povečanja zasedenosti avtomobila preprost in učinkovit ukrep za zmanjšanje števila avtomobilov in stroškov. »Carpooling« je zelo učinkovit ukrep predvsem za posamezna podjetja, katerih delavci prihajajo v službo ob istem času.

Obstaja več načinov »carpoolinga«. Eden je, da se lastnik avtomobila in sovoznik(i) vso pot peljejo skupaj (npr. kadar ima nekaj ljudi iz iste soseske isto pot v službo). Drugi razširjeni način

je uporaba »carpooling« parkirišč – dva ali več voznikov se s svojimi avtomobili pripeljejo do neke točke (parkirišča) posamezno, nato pa pot nadaljujejo v enem avtomobilu. Ta način je primeren za potnike iz različnih naselij, ki od neke točke dalje potujejo po isti poti (npr. z obrobja mesta v njegovo središče). Tretji pogost način je iskanje prevoza po potrebi – če npr. potuješ enkrat v eno mesto, drugič v drugo, si s pomočjo baze podatkov o voznikih, ki potujejo na določenih relacijah, poiščeš prevoz. V Sloveniji je takšna baza podatkov na voljo na www.prevoz.org.

DLJE Z MANJ GORIVA

Poraba goriva ter z njo povezani toplogredni plini so delno odvisni tudi od načina vožnje:

- ★ Agresivna vožnja poveča porabo goriva do 40 %, čas vožnje pa skrajša le za kakšne 4 %.
- ★ Motor, ki teče v prazno, je neučinkovit: če boš na mestu stal več kot 10 sekund, razen v prometu (pol minute), ugasni motor.
- ★ Premalo napihnjene gume lahko povečajo porabo goriva do 6 %.
- ★ Čim prej menjaj v višjo prestavo, saj se pri prekomerni vožnji v nižji prestavi porablja več goriva.
- ★ Uporaba klimatske naprave v avtomobilu v vročih poletnih dneh poveča porabo goriva za več kot 20 %. Priporočena je uporaba zračnika ali odprtih oken.
- ★ Redno vzdržuj vozilo po navodilih proizvajalca. Slabo nastavljen motor lahko porabi do 50 % več goriva in povzroči do 50 % več emisij kot vozilo, ki deluje normalno.

★ Zmanjšaj upornost. Na avtocesti imej zaprta okna ter odstrani nosilce koles in smuči, ko jih ne potrebuješ. Iz vozila odstrani tudi nepotrebno prtljago.

★ Če kupuješ nov avtomobil, kupi najučinkovitejšega (predvsem po porabi goriva), ki zadovoljuje tvoje potrebe.

UČINKOVITA VOZILA PORABIJO MANJ

Že nekaj let je na trgu mogoče zaslediti t. i. učinkovita vozila. Glavna odlika takšnih vozil je, da porabijo bistveno manj goriva za enako storitev kot preostala primerljiva vozila. Učinkovita vozila s 4 litri goriva ali manj prevozijo 100 km.

Res je, da je cena učinkovitih vozil višja kot cena navadnih, toda izračuni za nekaj primerljivih vozil pokažejo, da se razlika, ki jo plačamo za višjo ceno, povrne v približno petih letih. Čeprav za vozilo plačamo več, je strošek goriva nižji, kar nam dolgoročno zmanjša stroške. Da o onesnaženju ne govorimo.

Poleg tega je danes za nakup okolju prijaznejšega avtomobila mogoče dobiti ugodna posojila. Ekološki sklad Republike Slovenije (www.ekosklad.si) namreč ponuja ugodna posojila za okolju prijazne investicije, med katere sodi tudi nakup okolju prijaznejšega avtomobila.

- ★ www.focus.si
- ★ www.mop.gov.si
- ★ www.ekosklad.si

CHANGEMAKERS: VISOKA MODA iz revnih četrti

ČE SI GOSPODINJA, KI ŽIVI V RIU DE JANEIRU, KONKRETNO V ROCHINI, NAJVEČJI FAVELI V JUŽNI AMERIKI, RAZMIŠLJAŠ PREDVSEM O TEM, KAKO VSAK MESEC PREŽIVETI DRUŽINO, ALI BO TVOJ MOŽ, KI SI CELE DNEVE LOMI HRBET NA GRADBISČU, PRIŠEL DOMOV ŽIV IN ZDRAV IN ALI BO TVOJ OTROK USPEL PREŽIVETI ŠE EN DAN, NE DA BI SE VPLETEL V NAJPOPULARNEJŠE DEJAVNOSTI V OKRAJIH TAKŠNE VRSTE (PREPRODAJA ALI UŽIVANJE DROG). GOTOVO PA NE RAZMIŠLJAŠ O VISOKI MODI NA MODNIH PISTAH IN O SVETOVNO PRIZNANIH OBLIKOVALCIH, KI TRKAJO NA TVOJA VRATA, KER IZDELUJEŠ NEIZMERNO LEPE KRPANKE. TO JE STVAR, KI SE ZDI POVSEM NEMOGOČA ...

TETÊ

Z Mario Tereso Leal je mogoče eno in drugo. Sliši na vzdevek Tetê in prihaja iz premožnejše družine, katere člani so ji bili pozitiven socialni zgled. Njen oče je bil eden prvih zdravnikov, ki je prostovoljno delal v favelah (revnih četrtih). Mama jo je spodbujala, naj širi svojo izobrazbo in poskuša razumeti slabosti in prednosti družbe. Njena starejša sestra je ustanovila prvo šolo umetnosti, ki je bila namenjena vsem družbenim razredom. Obiskovala jo je tudi Tetê in kasneje na njej tudi poučevala. Z družinsko gospodinjstvo pomočnico je pričela hoditi v revno četrt ter tako spoznala namkajšnje ljudi in razmere.

COOPA-ROCA ...

Tetê je med poučevanjem na umetniški šoli dobila pošiljko ostankov blaga. Mama učenca ji je predlagala, naj jih da gospodinjam in te so iz njih naredile čudovite blazine in odeje. Ker pa je izdelava trajala dolgo in je bil dobiček majhen, je Tetê z navdihom znanega brazilskega pedagoga Paula Freira prišla na idejo, da bi ženske, če bi delale material, ideje in šivalne stroje, lahko ustvarile izdelke, ki bi imeli veliko vrednost. In tako je leta 1981 ustanovila organizacijo Coopa-Roca. Ta omogoča revnim prebivalkam favele, da delajo doma in tako neovirano skrbijo za gospodinjstvo. Končane izdelke nato prinesejo na sedež podjetja, ki je kljub uspehu ostal tam, kjer je bil, sredi revne četrti Ria de Janeira. Članice si delijo odgovornost tako za administracijo kot za proizvodnjo in oglaševanje; vse odločitve so sprejete skupno.

... IN SVETOVNO ZNANI OBLIKOVALCI

Najprej so bili Coopa-Roca izdelki naprodaj v velikih in malih trgovinah in ker so bili obrtni izdelki obravnavani kot manjvredni (danes so taki izdelki občutno bolj iskani kot pred 20 leti),

je bil dobiček nizek. Ko pa je Rio de Janeiro postal prestolnica mode, je Tetê izkoristila priložnost in stopila v stik z oblikovalci. Coopa-Roca ima danes približno 150 članic, starih med 18 in 65 let, ter več poslovnih partnerjev, ki so svetovno znani oblikovalci. Imena, kot so Carlos Miele, Osklen, Paul Smith, Ann Taylor, Tord Boontje, Stephen Dean in glasbenik Gilberto Gil, so del njihovega poslovanja in oglaševanja.

IZDELKI VISOKE MODE

Članice Coopa-Roce obvladajo šiviljsko obrt in delajo zelo lepa in zanimiva oblačila, ki se vključujejo v svetovno modo. Izdelujejo fuxico (obrobljevanje s kosi blaga), drawstring appliqué (šivanje vrvic), crochet (vrsta vezenja), knot work (vozljanje trakov iz blaga v pisane površine) in patchwork (šivanje kosov blaga v različne vzorce - krparije), vendar ne iz ostankov katerega koli blaga, pač pa iz ostankov razkošno dragega blaga. Tega jim podarijo proizvodnje, dostaviti pa si ga morajo sami. Za to so poskrbeli s pomočjo Evropske zveze za pravično trgovino (Fair Trade Association). Poleg tega je Tetê poskrbela še za brezplačne nasvete oblikovalcev. Nastali so kvalitetni obrtniški izdelki iz kvalitetnih materialov, umetniško in profesionalno obdelani. Smešno je, da je cena končnega izdelka običajno tako visoka, da si ga članice organizacije niti slučajno ne morejo privoščiti.

Danes Coopa-Roca dobiva vedno nove članice. Starejše članice učijo mlajše in obrt se nadaljuje. Coopa-Roca pomeni dvig samozavesti za sključene ženske iz favele, njihovo veselje in prostor za izkazovanje znanja. Ustanoviteljica, Maria Teresa Leal, pa je bila leta 2000 izvoljena v organizacijo Ashoka. Tudi ona je changemaker.

- ★ www.pbs.org/opb/thenewheroes/meet/leal.html
- ★ www.globalgiving.com/cb/newheroes/pr/1100/proj1048a.html
- ★ www.coopa-roca.org.br
- ★ www.ashoka.org/node/3415
- ★ www.treehugger.com/files/2005/10/craftworks_fair.php
- ★ www.lead.org/page/259
- ★ www.globalenvision.org/library/10/476/
- ★ http://en.wikipedia.org/wiki/Paulo_Freire

intervju: DEJAN PIRC

23-LETNI DEJAN PIRC PRIHAJA Z BLOŠKE PLANOTE, IZ VASI METULJE. ŽE OD ROJSTVA IMA OKVARJEN VID – VIDI SAMO OKOLI 20 ODSOTKOV. KLJUB TEMU PA JE DEJAN ZELO USPEŠEN IN VISOKO MOTIVIRAN ŠPORTNIK. IGRA PRAV POSEBNO IGRO, KI SE IMENUJE GOLBAL. NJEGOVA ŠPORTNA ZAGNANOST JE VIDNA POVSOD, PA NAJ BO TO V NJEGOVI SOBI, POLNI RAZLIČNIH POKALOV IN MEDALJ, PRI NJEGOVEM GOREČEM GOVORJENJU O ŠPORTU IN TUDI V DEJSTVU, DA SE JE PRED INTERVJUJEM VRNIL S TEKA. DOKAZUJE, DA SE VELIKO STVARI DOSEŽE S PRAVO ŽELJO, POSTAVLJENIMI CILJI IN MOTIVACIJO.

PREPRIČAN SEM, DA VELIKO BRALCEV NE POZNA IGRE GOLBAL. TOREJ, KAJ JE SPLOH GOLBAL?

„Golbal je igra za slepe in slabovidne, ki se igra z zvonečo žogo in je nekakšna mešanica med rokometom in nogometom. Vsi igralci imajo oči prekrite s posebnimi očali, na uradnih tekmah se oči še dodatno prekrijejo oziroma zalepijo. Igra temelji na tipu, celotno igrišče je označeno s talnimi označbami, ki pomagajo igralcem pri orientaciji in strategiji obrambe oziroma napada. Vsi trije igralci, ki igrajo za eno ekipo v polju, so hkrati obrambni in napadalni igralci. Igrišče je velikosti igrišča za odbojko in tekmovalci z žogo poskušajo zadeti gol nasprotne ekipe, ki se razteza čez širino igrišča. Znotraj igre obstaja kar nekaj pravil in neupoštevanje le-teh prinese kazni – v tem primeru en igralec brani celoten gol.“

KOLIKO ČASA PA TRAJA TEKMA?

„Igra traja dvakrat po 10 minut. Dovoljen čas za vsak napad znotraj igre pa je 10 sekund. Igra je zelo dinamična in akcija traja ves čas. Človek je po tekmah kar precej utrujen.“

PRI GOLBALU JE TOREJ ZELO POMEMBNA ZBRANOST IN FIZIČNA PRIPRAVLJENOST.

„Ja, koncentracija je izredno pomembna. Žoga ves čas leti sem in tja, tekmovalci pa mora biti ves čas pripravljeni, da pravilno sliši, kam točno gre žoga, se vrže na pravo stran in takoj nadaljuje z napadom. Kondicija je nujna, ker če boš na tekmah zdržal fizično, potem boš zdržal tudi psihično. Psiha pobere ogromno kondicije.“

KAJ PA REZULTATI NA TEKMAH? SO BOLJ PODOBNI NOGOMETNIM ALI KOŠARKARSKIM?

„Dober golbal, predvsem za trenerja, je od 2 do 3 gole na tekmo. Sedaj pa obstaja tudi novo pravilo – če neka ekipa popolnoma nadigra nasprotnike in je v vodstvu za 10 golov, potem je tekme avtomatično konec.“

IGRA, PREDVSEM ZVONEČA ŽOGA, ZAHTEVA TIŠINO.

„Tako je, v dvorani mora biti tišina. Ko sodnik zapove tišino, takrat je vse tiho. Ob голу pa je dovoljeno navijanje in vzklikanje. Pogosto se dogaja, da je prostor, v katerem imamo tekmo, slabše zvočno izoliran in se zato pojavljajo zunanji šumi. Zato imamo na treningih prižgan radio in popolna osredotočenost na žogo je nujna. Žogo pač slišiš in zato moraš, kot pri vsaki stvari, razviti občutek, kje se žoga nahaja. In kot sem že dejal, pomembni sta psihična in fizična pripravljenost.“

KOT SI OMENIL, JE GOLBAL IGRA ZA SLEPE IN SLABOVIDNE. ZANIMA ME, KOLIKO DEJANSKO VIDIŠ.

„Slabši vid imam že od rojstva. To pa zato, ker se mi očesna plast pigmenta

ni popolnoma razvila. Imam približno 80 % izgubo vida. Me pa to ne ovira toliko. Sam se lahko prosto gibljem – vozim se s kolesom in tudi tečem sam. Na treninge v Ljubljano se vozim z avtobusom.”

TO JE VERJETNO KDAJ KAR PROBLEMATIČNO.

”Je in ni. Problematično je, dokler se ne navadiš. Meni osebno ni. Na treninge me vleče moja želja po športu in imam cilj postavljen, kar je najpomembnejše. Nekdo, ki vidi toliko kot jaz, lahko v bistvu vidi slabše. Vid moraš znati uporabljati. Imam tudi kolega, ki vidi samo 1 % – to pomeni, da malo razloči temo in svetlobo. In ga prav občudujem, ker sem ga videl, kako neverjetno je branil na голу. Imel je željo in cilj in zato mu je uspelo. Mene ljudje sprašujejo tudi, kako grem lahko na kolo ... Greš na kolo in to je to.”

IMAŠ OBČUTEK, DA SO TE LJUDJE KDAJ ZAPOSTAVLJALI ZARADI TEGA?

”Ne, niti ne. Tudi ko sem šel iz zavoda za slepe in slabovidne v srednjo gostinsko šolo, nisem imel tega občutka. V domačem kraju tudi ni bilo tega. Veliko kolegov iz srednje šole npr. ko pridejo domov, sploh nimajo prijateljev. Jaz pa tega ne poznam, doma imam veliko prijateljev, tudi v reprezentanci se družimo še zunaj igrišča.”

KAKO BI TOREJ IZGLEDAL TVOJ DAN?

”Moj dan oziroma teden izgleda nekako takole: vstanem ob šestih, nekaj pozajtrkujem in grem v službo – delam v kuhinji v vrtcu v Cerknici. V službi sem do treh, nato pa na avtobus in v Ljubljano. Tam imam trening oziroma fitnes do sedmih. Domov pridem ob pol devetih zvečer. Tako je bolj ali manj vsak dan.”

MED VIKENDOM ... ?

”Med vikendom pa treniram sam, sicer ni obvezno, vendar ne morem biti pri miru kar se športa tiče. Nekaj moram delati in šport je moja glavna stvar.”

IMAŠ MOGOČE ŠE KAKŠNE DRUGE HOBIJE? TI SPLOH OSTANE KAJ PROSTEGA ČASA?

”Ja, doma imamo tudi konje in ko imam čas, rad jezdim. S prijatelji grem rad tudi na kolo in sem član kolesarske sekcije Športnega društva Bloke. Pred kratkim sem šel tudi skočit z jadrlnim padalom v tandemu. To je bilo res zakon. Všeč so mi malce »odbiti« športi. Enkrat sem šel tudi s prijateljem v Anglijo s kamijonom. Tudi to je bila lepa in zanimiva dogodivščina.”

SEDAJ PA SI POSTAL TUDI KAPETAN SLOVENSKE GOLBAL REPREZENTANCE. ČESTITKE!

”No, za kapetana me je predlagal soigralec Ivan Vinkler, ki je naš najboljši igralec in je bil tudi izbran med deset najboljših igralcev golbala na svetu vseh časov. Do sedaj je bil on naš kapetan in ko sva se pogovarjala, je rekel, da me vidi kot svojega naslednika. Tudi ekipa me podpira, igralci so me sami izbrali in to mi predstavlja ogromno motivacije.”

GOLBAL TE JE POPELJAL NA RAZLIČNE STRANI SVETA. KJE VSE SI ŽE BIL?

”Aktivno sem začel trenirati leta 2001 in takrat sem bil na mladinskem evropskem prvenstvu na Madžarskem v Budimpešti. Tam smo s slovensko reprezentanco dosegli 4. mesto. Igral sem tudi na paraolimpijskih igrah,

ki so leta 2004 potekale v Atenah. Leta 2005 je Belgija gostila evropsko prvenstvo in tudi tukaj smo dosegli 4. mesto. Eno leto kasneje, 2006, smo nastopili na svetovnem prvenstvu v Združenih državah Amerike, v Spartanburgu (4. mesto). Letos pa smo se v Turčiji na evropskem prvenstvu odrezali malo slabše, bili smo 8. in tako padli v skupino B. Naslednje leto se bomo poskušali prebiti nazaj v skupino A. To so bila pomembnejša tekmovanja, drugače pa sem bil tudi že na Finskem, v Španiji, Litvi in mogoče še kjje. Osebno sem zelo vesel, da sem doma v Sloveniji. Človek komaj čaka, da pride domov.”

KATERI DOGODEK OZ. TEKMA PA TI JE NAJBOLJ OSTALA V SPOMINU?

”Najbolj mi je ostala v spominu četrtfinalna tekma proti Litvi v Belgiji leta 2005. Igrali smo brez našega najboljšega igralca, ker se je poškodoval, in takrat sem jaz vstopil v igro namesto njega. Zame je to še vedno najboljša tekma, ker je na koncu prišel do mene trener litvanske ekipe, ki so jo vsi imeli za favorita, nam čestital in me pohvalil za dobro igro. Litvo smo takrat premagali s 6 : 5.”

ODPRAVLJATE PA SE NA PARAOLIMPIJSKE IGRE – KAKO POTEKAJO TRENINGI?

”Ja, s septembrom smo začeli ponovno s treniranjem, začela se je nova, olimpijska sezona. Že pred tem smo dosegli tudi olimpijsko normo za paraolimpijske igre, ki bodo prihodnje leto v Pekingu. Drugače pa treniram v Ljubljani in to štirikrat do petkrat na teden.”

KAKŠNO PA JE VZDUŠJE NA PARAOLIMPIJSKIH IGRAH? SE KAJ DRUŽITE TUDI Z DRUGIMI REPREZENTANCAMI?

”Vzdušje je res enkratno in nepozabno. Med igrami se živi v olimpijski vasi, srečuješ s kulturo gostujoče države in še marsikaj. Tudi družimo se z drugimi reprezentancami. Najbolj se razumemo s švedsko reprezentanco, oni so res »face«. Seveda obstaja med nami rivalstvo, saj so Švedi eni izmed boljših ekip. Pa vendar si po tekmah tudi izmenjamo drese in smo prijatelji. Tudi zabavamo se skupaj.”

SE TI ZDI, DA SO PARAOLIMPIJSKE IGRE DOVOLJ POZNANE V JAVNOSTI OZ. MEDIJAH?

”Zdi se mi, da drugje po svetu mediji veliko več poročanja namenijo Paraolimpijadi in paraolimpijskim športom kot pa se to dogaja pri nas. Pri nas je izgleda bolj malo zanimanja v javnosti. Tudi nagrade, za recimo paraolimpijsko medaljo, so v primerjavi z drugimi državami veliko veliko manjše.”

KAKŠNA PA SO TVOJA PRIČAKOVANJA IN NAČRTI KOT KAPETAN SLOVENSKE REPREZENTANCE NA PARAOLIMPIJSKIH IGRAH V PEKINGU?

”Kot prvo pričakujem, da se na bomo uvrstili iz kvalifikacijske skupine naprej, potem bomo pa videli. Najbolj je pomembno, da je naša igra dobra, da nam igra steče. Možnosti imamo in tudi potrudili se bomo.”

www.youtube.com/results?search_query=goalball
www.paralympic.org
www.sdss-sl.org

TUDI TI!

Lahko zaustaviš revščino!

KOPICA OTROK Z NAPETIMI TREBUŠČKI IN VELIKIMI ŽALOSTNIMI OČMI. VSEPOVSOD MUHE. SMETI. UMAZANIJA. SMRAD. VELIKI BELI TOVORNJAKI Z VREČAMI IN ŠKATLAMI S HRANO, ZDRAVILI, ODEJAMI ... OSIVELI MOŠKI NA UDOBNIH STOLIH V OHLAJENIH SOBAH DRDRAJO STATISTIKE O ŠTEVILU TISTI, KI PREŽIVIJO Z MANJ KOT DOLARJEM NA DAN, KI NIMAJO DOSTOPA DO PITNE VODE, ŠOLANJA, ZDRAVNIKA ...

To so podobe revščine, ki jih v svojih glavah nosimo rojeni v t. i. razvitih državah. Trenutno stanje v svetu kaže, da se teh podob ne bomo znebili tako hitro, čeprav bi se jih lahko zlahka.

STATISTIKA IN RESNIČNOST REVŠČINE

- ★ 1,2 milijarde ljudi živi v skrajni revščini, z manj kot 1 ameriškim dolarjem na dan;
- ★ skoraj 10 milijonov otrok umre v zgodnjem otroštvu zaradi vzrokov, ki jih lahko zlahka odpravimo;
- ★ 872 milijonov ljudi je nepismenih, od tega dve tretjini žensk;
- ★ vsako minuto zaradi zapletov v nosečnosti in med porodom umre 1 ženska;
- ★ število okuženih s HIV-om presega 40 milijonov (po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije).

Za vsako številko se skriva osebna zgodba posameznika. Nekaj takih zgodb je v Zambiji zabeležila novinarka Dela, Barbara Hočevar, med drugim tudi o Maweti Mwapokota, drobni ženici iz vasi Muchini, »ki leži slabo uro vožnje od zambijske prestolnice Lusaka. Sama skrbi za dve siroti in si najbolj želi, da bi lahko svoji družinici priskrbela vsaj en obrok na dan«. Ali pa o 85-letni Elisabethi Nyaukamdawire, ki živi v Chilengu, v enem od predmestij prestolnice Zambije, in je pokopala že 11 od svojih 14 otrok, skrbi pa še za 4 svoje osirotele vnuke.

SIROTE AIDS-A

Razlog, zaradi katerega te ostarele babice skrbijo za osirotele vnuke, je AIDS. Kot je zapisala Tereza Novak, izvršna direktorica Slovenske filantropije in članica slovenske (ne) vladne delegacije v okviru razvojnega projekta »Prisluhni mo pozabljenim in revnim Afričanom in ukrepajmo znotraj Evropske razvojne politike«, so »AIDS in druge katastrofe, s katerimi se spopada Afrika, močno spremenili tradicionalno družinsko ureditev. V deželah, ki jih je, kot Zambijo, AIDS hudo prizadel, umira generacija staršev, ki naj bi skrbela za svoje ostarele starše in otroke. In tako starejši ostajajo sami, brez dohodkov, hkrati pa negujejo svoje bolne otroke in kasneje skrbijo za njihove sirote.«

ZA OSTARELE NI POMOČI

Razvojna pomoč je namreč večinoma namenjena otrokom, ne pa tudi njihovim skrbnikom. Starejši, ki so velikokrat najrevnejši med revnimi, niso kot posebno ranljiva skupina deležni neposredne razvojne finančne pomoči. Ostarelim dedkom in babicam v Zambiji pomagajo aktivisti organizacije za starejše Senior Citizens' Association of Zambia (SCAZ). Skupaj s to organizacijo Help Age International, Život 90 in Slovenska filantropija izvajajo razvojni projekt »Prisluhni mo pozabljenim in revnim Afričanom in ukrepajmo znotraj Evropske razvojne politike«. Projekt ne vključuje samo občasnih obiskov pozabljene generacije starejših v Zambiji, ampak predvsem izpostavljanje potrebe po podpori starejšim.

KAKO LAHKO PRISPEVAM?

Omenjeni projekt je eden od načinov, kako lahko vsi prispevamo k zmanjšanju revščine. Kot prostovoljke, prostovoljci, aktivistke in aktivisti lahko sodelujemo pri (razvojnih) projektih različnih nevladnih organizacij v

Sloveniji: Slovenska karitas, Rdeči križ, društvo Humanitas, Unicef Slovenija, Umanotera, Sloga, Slovenska filantropija ...

Da pa bi bili projekti uspešni, je nujno sodelovanje med slovenskimi organizacijami in tistimi v državah v razvoju. Slednje so namreč seznanjene s potrebami lokalnega prebivalstva. »Pametni beli Evropejci« največkrat potrebe prebivalcev v teh državah ocenjujemo na podlagi lastnih potreb, kar je popolnoma zgrešeno. V razvojnem partnerstvu ne smejo manjkati niti vladne ustanove, ki s prispevanjem denarja za omenjene projekte in drugo podporo pomembno pripomorejo k uspešnemu izvajanju teh projektov in s tem posledično k odpravi revščine.

- ★ www.filantropija.org
- ★ www.sloga-platform.org
- ★ www.humanitas.si
- ★ www.unicef.si
- ★ www.umanotera.org
- ★ www.karitas.si
- ★ www.rks.si

V SKLADU Z EVROPSKO DIREKTIVO MORA SLOVENIJA DO LETA 2020 ZA VSAJ 30 % ZMANJŠATI ONESNAŽEVANJE V MESTIH, KATEREGA GLAVNI KRIVEC JE PROMET. MEJNA DOVOLJENA VREDNOST KONCENTRACIJE CO V NASELJIH JE 8,5 PPM (DELCEV NA MILIJON) IN TE VREDNOSTI SO V SLOVENSkih MESTIH (PRE)VEČKRAT PRESEŽENE. PROMET PA NI EDINI VIR CO-JA. KONCENTRACIJA CO-JA OB IZDIHU KADILCA POGOSTO PRESEGA 17 PPM, PRED PROTİKADILSKIM ZAKONOM PA SO V NEKEM LJUBLJANSKEM LOKALU IZMERICI KAR 65 PPM ... ČE NAS SKRBI ONESNAŽENOST ZARADI PROMETA, POTEM NAS MORA TUDI KAJENJE V ZAPRTIH LOKALIH.

V dnevni in nočni lokalih smo skozi oblake dima iskali znane obraze, naslednji dan pa smo imeli cigaretne mačka vsi, kadilci in nekadilci. Jedli smo v lokalih, kjer smo bili eni in drugi ločeni na naravnost smešen in neučinkovit način. Se še spomniš nizkih lesenih pregrad? Danes, nekaj mesecev po uveljavitvi novega zakona, temu ni več tako. Kajenje v zaprtih javnih prostorih je prepovedano. Kazni so visoke. Kadilci se prilagajajo vremenskim razmeram in drgetajoči čepijo zunaj zaradi svoje razvade. Cene tobačnih izdelkov so dvakrat višje in še rastejo.

KAJENJE VS. IZPUŠNI PLINI

Oseba, ki kadi, se načeloma za to odloči sama. Pasivni kadilec pa izbire nima. Da škodujeta aktivno in pasivno kajenje, žvrgolijo že vrabci. Ampak ali si vedel, da je kajenje v zaprtih prostorih (zaradi ogljikovega monoksida – CO) veliko bolj zdravju škodljivo kot izpušni plini, ki jih povzročajo prevozna sredstva? Mejna dovoljena vrednost koncentracije CO v naseljih je **8,5 ppm** (delcev na milijon). Ob kadilčevem izdihu pa koncentracija pogosto presega **17 ppm**. Pred protikadilskim zakonom je bila najvišja izmerjena koncentracija v neimenovanem ljubljanskem lokalju **65 ppm**! Se sprašuješ, zakaj te je pred uvedbo zakona bolela glava po vsakem nočnem pohodu?

KAJENJE VS. izpušni plini

KAJ JE CO?

Ogljikov monoksid je plin, ki med drugim nastaja pri izgorevanju tobaka ter je zato prisoten v krvi kadilcev in pasivnih kadilcev. Njegova količina narašča proti koncu kajenja cigarete. Skozi pljuča CO zelo hitro vstopa v kri in se veže hemoglobin, ki prenaša kisik po krvnih žilah. S tem izpodriva kisik v krvi, zato pride do pomankanja kisika v tkivih in organih. Po ocenah Evropske komisije kajenje povzroči okoli 650.000 smrti letno v državah članicah EU, za posledicami pasivnega kajenja pa umre kar 79.000 ljudi letno. Zato je Evropska unija postavila kampanjo proti kajenju med prednostne naloge na področju javnega zdravja.

KAKO SE IZMERICI CO?

Help-COMETS je ena od aktivnosti evropske kampanje Help – Za življenje brez tobaka. Je meritvena kampanja, ki jo je 29. marca 2006 sprožil evropski komisar Markos Kyprianou. Prebivalci 27 članic EU so si lahko izmerili stopnjo CO v izdihu in se poučili o vplivu tobaka na njihovo zdravje (in dobili živoorazno promocijsko zapestnico). Očitno Slovenijo glede tega precej zanima, saj je bila po številu opravljenih meritev 5. izmed vseh 27. Sodelovalo je 35 % kadilcev in 65 % nekadilcev. CO-ja smo izdihali za **12. mesto**, »zmagala« je Finska, zadnja pa je bila Poljska (skoraj kot pri Eurosongu, mar ne?). Izsledki študije Help-COMETS, ki jo je vodil prof. Bernard Dautzenberg (profesor pulmologije v Parizu), so pokazali, da je zakon o prepovedi kajenja uspešno zaščitil nekadilce, saj je v državah s tem zakonom stopnja izdihanega CO nižja kot v državah brez njega. Tudi dvig cen je

povzročil manjšo porabo tobačnih izdelkov, zato se priporoča povišanje davka na tobak. Padec prometa pri gostincih in prodajalcih tobačnih izdelkov baje ni toliko povezan z zakonom, pač pa z dvigom cen zaradi uvedbe evra. Uspeh kampanje pa se kaže tudi v tem, da se je meritev udeležilo veliko mladih, na katere je kampanja še posebej usmerjena. Poročila in izsledki so objavljeni na www.help-eu.com.

ZA ŽIVLJENJE BREZ TOBAKA

Help je, kot rečeno, evropska kampanja. Začela se je marca 2005. Njen cilj je prepričati ljudi, naj prenehajo kaditi oz. naj sploh ne začnejo. Izvajajo že omenjene meritve CO-ja, prek zanimive internetne strani (<http://sl.help-eu.com>) pa nudijo pomoč pri opustitvi kajenja, lahko se tudi testiraš, kakšen grešnik, pardon, kadilec si, lahko pa odklikaš tudi na Absurd Zone in se preizkusiš v izogibanju cigaretne dimu v računalniški igri. Na strani se nahaja tudi izobraževalno gradivo, če želiš pomagati kampanji. V naslednjem poletju bo izvedena »poletna turneja« merjenja CO v priljubljenih počitniških krajih.

Evropska unija se torej vključno s Slovenijo zaveda škodljivih posledic kajenja. Ne glede na to pa ima tobačna industrija še vedno velik profit in je močno prisotna v našem vsakdanu. In včasih se človek takole potihoma vpraša, zakaj je tako.

- ★ <http://sl.help-eu.com>
- ★ www.noexcuse.si
- ★ http://en.wikipedia.org/wiki/Carbon_monoxide
- ★ http://sl.wikipedia.org/wiki/Vpliv_kajenja_tobaka_na_zdravje

Žongliranje

SLIRAJ!

RAJ!

ŽONGLIRANJE NI NEKAJ, ČESAR SE LAHKO NAUČIJO LE NADARJENI. SKORAJ VSAK, KI IMA DOVOLJ VELIKO ŽELJO, VZTRAJNOST IN VESELJE, SE LAHKO NAUČI TE STARODAVNE UMETNOSTI. ČE VERJAMEŠ ALI NE, ZAČETKI ŽONGLIRANJA SEGAJO CELIH 4.000 LET NAZAJ - O TEM PRIČAJO ŽE EGIPČANSKE GROBNE POSLIKAVE. V 19. STOLETJU SO UGOTOVILI, DA JE ŽONGLIRANJE ZELO PRILJUBLJENA OBLIKA ZABAVNJA LJUDI, ZATO SE JE TA UMETNOST TAKRAT MOČNO RAZŠIRILA.

Danes je po svetu mnogo klubov in organizacij, ki skrbijo za tekmovanja, šolanje in družabna srečanja žonglerjev z vsega sveta. V njih se zbirajo ljudje, ki so navdušeni nad žongliranjem in uživajo v izumljanju vedno novih in tudi vse težjih in izvirnejših trikov. Tudi pri nas že imamo privržence te umetnosti, ki se srečujejo npr. na Metelkovi v Ljubljani ali v Pekarni v Mariboru, kjer izmenjujejo svoje žonglersko znanje.

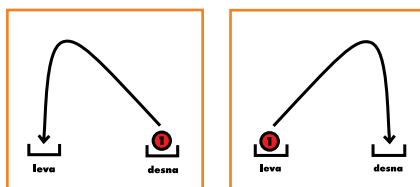
Žongliranje pa ima celo vrsto pozitivnih učinkov. V nekaterih šolah po Evropi žonglerstvo celo nadomešča športno vzgojo. Raziskave so namreč pokazale, da žongliranje med drugim omogoča tudi večjo sposobnost koncentracije, boljše rezultate pri učenju, izboljšano ravnovesje in povečano koordinacijo ... Je tudi ena od redkih dejavnosti, ki razvijajo desno polovico možganov. Žongliranje torej stimulira telo in možgane, postopoma sprošča napetost in izboljšuje gibčnost, pa še zabavaš se ob tem. Več o žongliranju:

- ★ www.talenti.si
- ★ <http://jugglers.ini-mini.si/>
- ★ www.juggling.org
- ★ <http://en.wikipedia.org/wiki/Juggling>

Te je zagrabilo, da bi poskusil tudi ti? Vzemij roke žogice in prični!

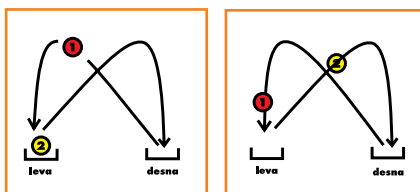
ŽONGLIRANJE Z ENO ŽOGICO

- ★ Vzemij žogico v svojo desno roko. Vrzi jo visoko v zrak, tako da pristane v tvoji levi roki. Na enak način jo vrzi nazaj v desno roko. Vadi, dokler ne boš tega obvladal rutinsko. Z obema rokama ti mora iti enako dobro.

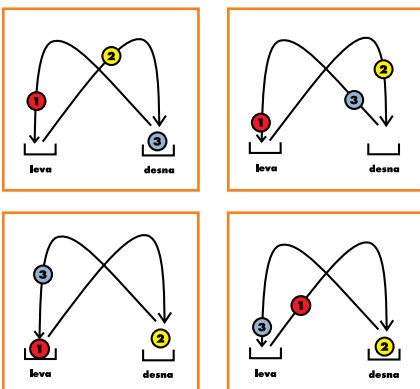
ŽONGLIRANJE Z DVEMA ŽOGICAMA

- ★ V vsako roko vzemij po eno žogico. Ponovij vse od prej z eno žogico. Drugo žogico medtem samo drži v roki.
- ★ Potem pa: najprej vrzi v zrak prvo žogico in ko je ta najvišje (preden začne padati), vrzi še drugo žogico. Eno za drugo ju ujemi v drugi roki.

ŽONGLIRANJE S TREMI ŽOGICAMI

- ★ V roke vzemij vse tri žogice: dve v eno in eno v levo roko. Ponovij vse od prej z dvema žogicama. Tretjo žogico samo drži v roki.
- ★ Potem pa: enako kot prej vrzi v zrak najprej prvo žogico, ko je ta najvišje, vrzi še drugo, toda preden to drugo uloviš, vrzi še tretjo žogico iz desne proti levi roki. Ne obremenjuj se še z lovljenjem tretje žogice. Poskušaj končati z eno žogico v vsaki roki in eno na tleh.
- ★ Ko ti gre to dobro od rok, poskusij z levo roko ujeti še tretjo žogico. Vedno vrzi vse tri žogice eno za drugo v nasprotno roko in jih nato eno za drugo spet ujemi. Potem se ustavi in ponovij postopek.
- ★ In nato vrzi le še prvo žogico iz leve roke v desno, preden prispe tretja - in neskončni krog je sklenjen! Zdaj si na dobri poti, da postaviš nov svetovni rekord s 13 žogicami ali več!

NE POZABI!

- ★ Bodi vztrajen! Le z vajo boš napredoval.
- ★ Osredotoči se na to, kar delaš! Sprosti se!
- ★ Ne boj se vreči žogice! Ni pomembno, da jo že takoj ujameš.
- ★ Vadi v prostoru, kjer te bo motilo čim manj stvari in bo čim manj pohištva. Najbolje bo, če vadiš nekaj korakov stran od stene, kajti (kot boš ugotovil) žogice boš v začetku metal preveč naprej. Temu se reče začetniška hoja. Stena te bo prisilila, da boš žogice metal bolj ravno navzgor.
- ★ Če poznaš koga, ki že zna žonglirati, ga prosij za pomoč pri učenju.
- ★ Ko boš uspešno obvladoval žogice, lahko posnameš video s svojimi veščinami in ga objaviš v galeriji na www.euro26.si.

IZDELAVA ŽOGICE

Seveda za žongliranje potrebuješ žogice. Lahko jih najdeš v kakšni trgovini z igračkami ali pa jih kupiš prek interneta, kar pa ni nujno poceni. Predlagamo, da jih za začetek izdelaj sam. Potrebuješ le nekaj blaga in nekaj riža za polnjenje. Potrudi se pri izdelavi, saj bodo žogice od zdaj naprej verjetno tvoje redne popotniške spremljevalke:

- ★ Lik (glej sliko) štirikrat narišij na blago.
- ★ Izreži in sešij po robovih - pusti le manjšo odprtino, skozi katero boš žogico napolnil z rižem.
- ★ Obrni, da bodo šivi na notranji strani. Napolni z rižem in zašij odprtino.

Vsaka žogica naj bo druge barve. Lahko so tudi pisane. Pomembno je le, da so vse tri enako velike in enako težke. Žogice naj bodo tako velike, da lahko vse tri držiš v eni roki. Žogice lahko izdelaj tudi iz kosa najlonk, ki ga napolniš z rižem, nato pa čez oblečeš še balon, ki mu odrežeš ozki del (<http://takatuka.net> - ustvarjajmo skupaj).

NOVOLETNO PRESENEČENJE

Si želiš začeti žonglirati, pa nimaš primernih žogic? EURO<26 hercules ti lahko pomaga! Do **20. decembra 2007** nam na program@euro26.si napiši, zakaj bi si želel naučiti žonglirati, in ne pozabi pripisati svoje podatke: ime, priimek, naslov, telefon. Najbolj izvirne odgovore bomo nagradili s posebnim EURO<26 darilom. Veliko zabave in uspeha ti želi žonglerska ekipa EURO<26!

OČITNO OBIČAJNA TEKMOVANJA V ZIMSKIH ŠPORTIH, KOT SO HOKEJ, SPUŠČANJE Z BOBOM, TEK NA SMUČEH ITD., NISO VEČ DOVOLJ ZANIMIVA ZA GLEDALCE ALI PA SO PREPROSTO PREMALO ADRENALINSKA ZA "NOVODOBNE" ŠPORTNIKE, KAJTI POJAVILO SE JE CEL KUP NOVIH, ODBITIH TEKMOVALNIH ZIMSKIH ŠPORTOV, KI SO DELEŽNI VSE VEČJE MEDIJSKE POZORNOSTI.

CURLING

Na prvi pogled izgleda kot nekakšno kegljanje na ledu, v resnici pa gre za izjemno taktično igro, nekakšen olimpijski šah na ledu. V igri se pomerita dve moštvi s štirimi igralci. Cilji curlinga in sistem točkovanja so podobni balinanju. Igralci po ledu izmenično porivajo 19-kilogramski čok, ki ga skušajo čimbolj približati ciljni točki – sredini večih koncentričnih krogov. Tekmovalci dobijo točko za vsak čok, ki ga potisnejo bližje cilju kot tekmeči, vendar pa mora pristati znotraj območja s premerom 1,83 m, ki mu pravijo "hiša". Če že ne v pravem, se poskusi vsaj v virtualnem igranju curlinga na www.spletne-igre.com. Vsak igralec ima tri mete, zmaga pa tisti, ki se čim večkrat in čimbolj približa tarči na ledu.

★ www.worldcurling.org

★ www.curlingbasics.com

SUB AQUA ICE HOCKEY

Pozabi na drsalke, čelado in ščitnike. Vse, kar potrebuješ za "podledni hokej", so potapljaška obleka, plavuti in dobra pljuča. Najbolj noro pri igri je dejstvo, da se igra pod gladino jezera, prekritega z ledom. Da je igra še bolj nenavadna, "pak" ne drsi po jezerskih tleh, temveč po stropu igrišča – ledeni ploskvi, veliki 6 X 8 metrov. To pa še ni vse! Igralca med igro nimata jeklenk z zrakom, pač pa morata približno vsakih 30 sekund preiniti igro, najti luknjo v ledu in se nadihati zraka. Igro spremlja sodnik potapljač, ves čas so na preži tudi reševalci, saj lahko igralca pod ledom hitro izgubita orientacijo. Gledalci lahko dogajanje podvodnih "baletnikov" spremljajo preko televizijskih ekranov.

★ http://en.wikipedia.org/wiki/Sub-aqua_ice_hockey

SKIJORING

Skijoring velja za eno izmed tekmovalnih oblik zimske športne rekreacije s psom. Je izredno zanimiva kategorija za vse tiste, ki imate doma psa. Tekmovalec teče na tekaških smučeh, pes pa pred njim. Povezana sta z elastično vrvjo. Med tekom tekmovalec psa ne sme prehitevati. Pes le nekoliko pomaga vleči tekača. Dober tekmovalec minimalno obremenjuje psa. Poznamo več oblik tega športa, in sicer rekreativni skijoring, sprint skijoring, skijoring na daljše razdalje, skijoring po odročnih krajih, skijoring z več psi hkrati, obstaja pa tudi bikejoring ...

★ www.skijornow.com

★ www.skvvp.org

★ www.esdra.net

WOK RACING

Za razliko od zgoraj opisanega športa ti bosta pri wok racingu zaščitna hokejska oprema in čelada prišli ravno prav. Poleg njiju si sposodiš le še mamin največji wok (posodo za pripravljane kitajske hrane) in že lahko začneš s treningom. Gre za nov, resnično nor, smešen in v Nemčiji medijsko dobro podprt tekmovalni šport. V njem tekmujejo posamezniki ali četverci, moški in ženske, ki se v posebej prirejenih vokih (večjih, oblazinjenih; pri četvercih sta dva taka voka speta skupaj) spuščajo po zaledenelih bobstazah ter pri tem dosegajo hitrosti do 90 (posamezniki) oz. 110 km/h (četverci). Da wok še bolj drsi po ledeni podlagi, ga s spodnje strani pred spustom segrejejo z ognjem.

★ http://en.wikipedia.org/wiki/Wok_racing

SPORNI

SKELETON

Skeleton je manj znana, več kot 100 let stara olimpijska tekmovalna disciplina, podobna zgoraj opisani. Že samo ime pove, da je hitra (130 km/h), drzna in nevarna. Za spust po ledeni progi potrebuješ skeleton – nizke, aerodinamične sani z dvema dolgima jeklenima drsalkama, nekaj kondicije za začetni tek s potiskanjem ter veliko poguma in občutka za ravnotežje na ovinkih.

★ www.slobob.si/si-p-skeleton

PRAZNIČNA LJUBLJANA

★ 3. DECEMBER 2007–2. JANUAR 2008

Kot vsako leto se je tudi letos slovenska prestolnica 3. decembra, na Prešernov rojstni dan, odela v prazničen pajčolan lučk in ostalega okrasja. Do 2. januarja se bo v mestu zvrstilo več kot 10 prireditev za vse starosti in okuse, v mrzlem prazničnem tednu pred silvestrovim pa bo moč uživati tudi v predstavah uličnih gledališč na Čevljarjem mostu. Silvestrovali bomo lahko na Prešernovem, Mestnem in Kongresnem trgu, tradicionalno pa bo prehod v novo leto pozdravil ognjemet z Ljubljanskega gradu.

★ www.ljubljana-tourism.si

PRAZNIČEN MARIBOR

★ 26. DECEMBER 2007–1. JANUAR 2008

V Mariboru se za letošnji silvestrov teden obeta serija koncertov cveta slovenske »estrade« na velikem odru Trga svobode s Siddhartho, Turbo Angelsi, Tabuji, MI2 in drugimi. 1. januarja bo nato sledil posilvestrski koncert s slovenskimi poplegendami.

★ www.maribor-tourism.si

PRAZNOVANJE NA SLOVENSKEI OBALI

★ 26. DECEMBER 2007–1. JANUAR 2008

V času praznikov se bo tudi v Portorožu mogoče prepustiti decembrskemu vzuđuju z obiskom božičnih stojnic in drsališča, na silvestrovo pa te vabijo v Piran na rajanje na Tartinijevem trgu. ★ www.slo-istra.com

SILVESTRSKI VIKEND NA BLEDU

★ 29. DECEMBER 2007–1. JANUAR 2008

Če bi silvestrovo rad preživel nekoliko bolj idilično ali romantično, se lahko pridružiš rajanju na prostem na Bledu, kjer bosta sejdem domačih obrti in ulična uprizoritev blejske legende, 30. pa te vabijo na sprehod z baklami okoli jezera. 5 minut čez polnoč bo novo leto pozdravil ognjemet, popoldne istega dne pa si v Športni dvorani Bled lahko ogledaš drsalno revijo. ★ www.bled.si

SLOVENSKE ETNO IGRAČE

★ 6. DECEMBER 2007–13. JANUAR 2008, SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ, LJUBLJANA
Razstava Zgodbe z dvorišča se omejuje na lesene igrače in igre z izborom, ki imajo bogato zgodovino. Oblikovalci bodo že obstoječim igračam iz muzejskih arhivov dodajali oblikovalske elemente in jih preoblikovali. ★ www.etno-muzej.si

SLOVANSKI MOST

★ 1. JANUAR–15. APRIL 2008, CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

Festival slovanskih kultur, ki ga pripravljajo v času predsedovanja Slovenije EU, bo združeval slovanske avtorje iz držav članic EU in drugih držav, torej res vse slovanske bregove. Program bo zaobjemal literarne dogodke in okrogle mize. ★ www.cd-cc.si

FESTIVAL ZGODBE – FABULA

★ 21. JANUAR–16. FEBRUAR 2008, CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

Literarni projekt, ki bo že 5. zapored v ospredje postavil zgodbo in prek nje poskušal ob aktualnih temah vzpostaviti konstruktiven dialog med udeleženci festivala in občinstvom. V ospredju bodo svetovno priznani gostujoči avtorji, program pa bodo popestrili fotografski natečaj, okrogle mize, delavnice, razstave, filmske projekcije ... ★ www.cd-cc.si

EUROSANK 2008

★ 9. FEBRUAR 2008, RUDNO POLJE, POKLJUKA

Od poldneva dalje bo na Pokljuki potekal tradicionalen Eurosank, najatraktivnejši slalom v zgodovini slovenstva, ki je poleg tega še najustvarjalnejši. Na tekmi lahko sodelujejo namreč le doma izdelana, fantazijsko oblikovana drseča vozila, ki se lahko varno premikajo zgolj s pomočjo človeškega dejavnika in gravitacijske sile. ★ www.biathlon-pokljuka.com

PUSTOVANJE PO SLOVENIJI

★ 2.–5. FEBRUAR 2008

V pustnem tednu se lahko odločiš za tradicionalno rajanje na Ptuj, kurentovanje obišče vsako leto prek 100 tisoč ljudi, ali pa za poklon kostanjeviški šelmi v Kostanjevici na Krki. Pustnega živčava pa se lahko udeležiš tudi na Bledu, kjer lahko na pustni torek doživiš star običaj vlike ploha, ki izvira z Dravskega polja. Namenjen je vasem, kjer se v preteklem letu ni poročilo nobeno dekle. Neporočena so morala za kazen vleči ploh. Zanimive bodo gotovo tudi cerkniške Butale brez meja! ★ www.euro26.si (kult<dogodki)

LUČ V VODO

★ 11. MAREC 2008, ŽELEZNIKI

Tradicionalna etnološka prireditev v Železnikih, ko ljudje na predvečer Sv. Gregorja v reko spuščajo lučke – gregorčke. Pri tem ne gre za preproste svečke, pač pa ima vsaka čolniček (maketa hiše ali podobno), ki bo po vodi nosil lučko. ★ www.td-zelezniki.com

BOŽIČNO NOVOLETNI PARTIJI

- ★ CHRISTMAS CELEBRATION: ERIC FISHER - 24.12.2007, Cvetličarna Media Park, LJ
- ★ HARD ASS TECHNO: MASSACRATE 2007 - 25.12.2007, Factory, LJ
- ★ CHILLI FEST - 26.12.2007, Klub K4, LJ
- ★ SINDIKAT - 28.12.2007, Klub K4, LJ
- ★ VAMOS ELECTRONICS 3 - 28.12.2007, Ex bar, Šmarje pri Jelšah
- ★ PSYHADELIC MADNESS (TRANCE) - 29.12.2007, Izbruhov kulturni bazen, KR
- ★ BEATZ OF THUNDER: WE ARE BACK - 29.12.2007, Channel Zero, Metelkova, LJ
- ★ NIGHTSHIFT – SILVESTROVANJE - 31.12.2007, Hala A, Golovec, CE
- ★ NYE: ASTRODISCO, CODEEP ... - 31.12.2007, Klub K4, LJ
- ★ ODYSSEY 2008 - 31.12.2007, Club TEMPLE, Rovinj, CRO

DOMAČI KONCERTI

- ★ DUBZILLA (SLO) - 19.12.2007, Channel Zero, LJ
- ★ AUDIORAMA II - 19.12.2007, Klub K4, LJ
- ★ THE LIFT IN BROKEN LOCK (SLO) - 20.12.2007, Channel Zero, LJ
- ★ BALKAN SOUL SESTICO - 21.12.2007, Klub K4, LJ
- ★ LICK.WEED GROOVES W. DJ LYNX - 22.12.07, Klub K4, LJ
- ★ TIME MACHINE VOL. 3: OLDIES GOLDIES TECHNO - 22.12.2007, Club Impulz, MB
- ★ MAGNIFICO - 23.12.2007, Hala Tivoli, LJ / 25.12.2007, Festivalna dvorana, MB
- ★ ANJA BUKOVEC z gosti - 27.12.2007, Grand Hotel Union, LJ
- ★ RADIKAL DUB KOLEKTIV (CRO) - 12.1.2008, Channel Zero, LJ
- ★ WITHIN TEMPTATION - 19.1.2008, Cvetličarna, LJ
- ★ ELEKTROLIZA.7: ALDEN TYRELL (CLONE / NL) - 26.1.2008, Channel Zero, LJ
- ★ CHRIS REA - 5.2.2008, Hala Tivoli, LJ
- ★ NIGHTWISH - 4.3.2008, Hala Tivoli, LJ

TUJI dogodki

TUJI KONCERTI

- ★ NIGHTWISH - 28.12.2007, Salzburg, A
- ★ ROISIN MURPHY - 25.1.2008, Krakow, PL / 26.1.2008, Varšava, PL
- ★ SMASHING PUMPKINS - 27.1.2008, Beograd, Srbija / 31.1.2008, Dunaj, A
- ★ ALTER BRIDGE - 3.2.2008, Dunaj, A
- ★ JIMMY EAT WORLD - 10.2.2008, Dunaj, A
- ★ BULLET FOR MY VALENTINE - 11.2.2008, München, D
- ★ 30 SECONDS TO MARS - 12.2.2008, Milano, I
- ★ THE MISSION (UK) - 17.2.2008, Zagreb, CRO
- ★ THE CURE - 18.2.2008, Varšava, PL
- ★ QUEENS OF THE STONE AGE - 21.2.2008, Dunaj, A
- ★ KORN - 22.2.2008, Pordenone, I
- ★ THE CURE - 25.2.2008, München, D
- ★ HIM - 8.3.2008, Nonantola, I / 11.3.2008, Dunaj, A

DECEMBER

BRUSELJ NA LEDU

- ★ BELGIJA (BRUSELJ)
- ★ 1. DECEMBER 2007–6. JANUAR 2008

Vsako leto Bruselj oživi s posebnim drsališčem, ki ga postavijo na Marché aux Poissons, na katerem prirejajo tudi predstave. Ob tem se lahko romantično zabavaš tudi na vrtljakih ali na božični tržnici, vse skupaj pa na silvestrovo zaokroži ognjemet.

www.plaisirsdhiver.be

PRAZNIČEN TEDEN V LIZBONI

- ★ PORTUGALSKA (LIZBONA)
- ★ 23. DECEMBER 2007–1. JANUAR 2008

V prestolnici Portugalske se ulice in ceste okrasijo z lučkami in ves teden je v znamenju različnih prireditev. Prehod v novo leto pozdravi ognjemet na Parque das Nacoes in na Praca do comercio. V četrti samostanov pa lahko najdeš najvišje evropsko božično drevesce.

www.atl-turismolisboa.pt

EDINBURŠKI HOGMANAY

- ★ ŠKOTSKA (EDINBURGH)
- ★ 29. DECEMBER 2007–1. JANUAR 2008

Veličastno novoletno rajanje, ki ohranja staro keltsko tradicijo s paradami, karnevali, uličnimi zabavami, koncerti in ognjemeti po vsem mestu. Manjkale ne bodo niti divje zabave v lokalih.

www.edinburghshogmanay.org

PRED BRANDENBURŠKIMI VRATI

- ★ NEMČIJA (BERLIN)
- ★ 31. DECEMBER 2007

Vsako leto se tisoče ljudi zbere pred berlinskimi Brandenburškimi vrati na silvestrovanju, ki vključuje spektakularen ognjemet in žive nastope, letošnji program pa se bo začel že s prvim mrakom.

www.silvester-in-berlin.de

SILVESTROVANJE V PRAGI

- ★ ČEŠKA (PRAGA)
- ★ 31. DECEMBER 2007

Če se odločiš novo leto dočakati v Pragi in želiš zabavo ob dj-jih ter čudovitem razgledu, poznavalci priporočajo Party Boat po Vltavi, če pa želiš biti tik ob vsem dogajanju na glavnem trgu in še vedno uživati srednjeveški pridih mesta, pa poišči lokal Bily Konicek.

www.pragueexperience.com/events/new_years_eve.asp

JANUAR

FESTA NAZIONALE DELLA BEFANA

- ★ ITALIJA (URBANIA)
- ★ 2.–6. JANUAR 2008

Italijanski otroci verjamejo, da se na svete tri kralje z neba spusti prijazna čarovnica Befana. Urbania že 30 let organizira največjo zabavo s stojnicami, glasbo, lunaparkom in vsako leto novimi atrakcijami.

www.labefana.com

TENERIFE KARNEVAL

- ★ ŠPANIJA (SANTA CRUZ DE TENERIFE)
- ★ 14. JANUAR–10. FEBRUAR 2008

Skoraj mesec dni traja festivalsko vzdušje v Santa Cruzu de Tenerife, s tem da v januarju potekajo šele izbori in priprave na sestavo karnevala, medtem ko se pravo rajanje začne v februarju. V končni povorki se najde celo avtomobilska sekcija.

www.carnavaltenerife.es

PATRAS KARNEVAL

- ★ GRČIJA (PATRAS)
- ★ 17. JANUAR–10. MAREC 2008

Svetovno znan karneval, ki ga pomagajo ustvariti tisoči sodelujočih, se ponaša še s serijo postranskih zanimivosti, kot so miniparade, plesni nastopi, gledališče, igre, glasba in seveda nepogrešljiv ples v maskah.

www.carnivalpatras.gr

BENEŠKI KARNEVAL

- ★ ITALIJA (BENETKE)
- ★ 25. JANUAR–5. FEBRUAR 2008

Skok čez mejo te lahko pripelje do zabave na cesti in vodi ali do elitističnih romantičnih plesov v starih palačah. V objektiv boš lahko ujel veliko parado na kanalu, glasbenike na Trgu Sv. Marka in historične kostume ter maske, z nekaj smole pa ujameš tudi kakšen golobji spominek.

www.carnivalofvenice.com

IMAGINA

- ★ MONAKO (GRIMALDI FORUM)
- ★ 30. JANUAR–1. FEBRUAR 2008

Eden največjih evropskih 3D dogodkov, kjer se zberejo strokovnjaki in profesionalci s področja medijev in filmske industrije, pa tudi mladi, nadobudni ustvarjalci, ki iščejo poznanstva in priložnosti. Del festivala bo posebej posvečen forumu o zaposlitvenih možnostih.

www.imagina.mc

FEBRUAR

CARNAVAL DE BINCHE

- ★ BELGIJA (BINCHE)
- ★ 3.–5. FEBRUAR 2008

Prireditev, ki uživa pečat UNESCO za ohranjanje tradicije, vključuje procesije, glasbo in ples ter nepogrešljivi ognjemet. Med nekoliko manj običajnimi festivalskimi aktivnostmi pa je metanje pomaranč, ki se odvija kar na mestnih ulicah in trgih.

www.carnavaldebinche.be

FANTASPORTO 2008

- ★ PORTUGALSKA (PORTO)
- ★ 29. FEBRUAR–8. MAREC 2008

Festival Fantasporto bo, kot to počne že tri desetletja, spet odprl vrata fantazijskim filmom, pa tudi drugi žanri so že nekaj časa zastopani v njegovem programu. V preteklih letih so se na njem predstavljali filmarji, kot so David Cronenberg, André Tarkovsky, Brian de Palma ...

www.fantasporto.pt

MAREC

FESTIVAL NEODVISNEGA FILMA

- ★ FRANCIJA (PARIZ)
- ★ 14.–16. MAREC 2008

ÉCU 2008 bo tudi letos poskušal prikazati vse, kar se je izjemnega zgodilo v filmskih vodah vsega sveta, s poudarkom na kvaliteti, inovativnosti in tako formalni kot vsebinski neodvisnosti filmov.

www.ecuiffilmfestival.com

FALLAS DE VALENCIA

- ★ ŠPANIJA (VALENCIA)
- ★ 15.–19. MAREC 2008

Poklon ognju vročekrvne Španije lahko vidiš v obliki ogromnih skulptur, kresov in pirotehničnih predstav, eksplozij in tradicij. Vse skupaj je povezano tudi z verskimi praznovanji, paradami, tekmovanji in koncerti.

www.fallas.es/2008

KULT film

QUENTIN TARANTINO ★ QT

"My parents said, Oh, he's going to be a director someday. I wanted to be an actor." Q.T.

MRAČNO ATMOSFERO POŽIVLJA IN SPROŠČA IRONIČEN HUMOR, KAKOR DA PRIZORI BRIZGAJOČE KRVI ALI ODREZANIH UDOV NE BI BILI NEKAJ NEVSAKDANJEGA. ČAS POSTMODERNISTIČNO BEZLJA SEM TER TJA. TO JE SVET, KI JE OBSEDEN S POP KULTURO IN TO OBOŽUJE. SVET, KJER SE LEPOTA IN NASILJE ZLIVATA V ENO BARVO; KJER JE NASILJE OBLIKA EKSPRESIVNE UMETNOSTI IN IMA POLEG IZJEMNE ESTETSKE TUDI KOMUNIKATIVNO VREDNOST – DOBRODOŠLI NA NEPREDVIDLJIVO FANTAZIJSKO PLATNO QUENTINA TARANTINA.

BIOgrafija

Plod kratkotrajne ljubezni med komajda 16-letno Connie McHugh in Tonyjem Tarantinom je dozorel marca 1963 v mestu Knoxville v ameriški zvezni državi Tennessee. Kmalu po rojstvu se je Quentin Jerome Tarantino z materjo preselil v Los Angeles, kjer je kasneje tudi obiskoval srednjo šolo. Zanimanje za raznovrstni svet filma in močna želja po igralskem poklicu sta ga napeljala k temu, da je pri rosnih 16 letih prekinil svoje srednješolsko šolanje. Službe je menjaval kot po tekočem traku, a je bilo zanj odločilno predvsem dolgoletno delo videoarhivarja; takrat se je odločil, da bo postal režiser. Poznanstva in spoznanja, ki jih je sčasoma pridobil, je uporabil pri svojem prvem večjem uspehu, Reservoir Dogs (kot scenarist, režiser in deloma igralec). Precejšen svetovni festivalski uspeh mu je omogočil režiranje prihodnjih del, ki so ga z oskarjem leta 1994 ustoličila kot kultnega režiserja nove generacije in eno najvidnejših pop ikon 90. let.

FILMOgrafija

Režiserski prvenec Quentina Tarantina MY BEST FRIEND'S BIRTHDAY (1987) je še dandanes zavil v meglico skrivnosti. Od krajše komedije, ki je Tarantinu služila bolj kot eksperimentalni režiserski poligon, fizično ni ostalo več veliko, saj mu ni bila nikoli všeč. Eden najnasilnejših in najbolj krvavih, vendar briljantnih filmov vseh časov, kriminalni triler RESERVOIR DOGS (1992), za katerega je prispeval tudi scenarij, ga je izstrelil med mlade zvezde filmske industrije. Ponekod so ga proglasili celo za novega Martina Scorseseja. Kriminalna (komična) drama PULP FICTION (1994) – top 5 filmov vseh časov – si je prislužila oskarja za najboljši scenarij, za isto nagrado pa je bila nominirana še v 6 drugih kategorijah. Mešanica ironije in nasilja, prikazana v nelinearnem časovnem zaporedju, je režiserju prinesla tudi zlato palmo filmskega festivala v Cannesu. Prvi

Tarantinovi stvaritvi sta bili izjemno nasilni, zato je bilo pričakovati, da bo tretji izdelek bolj zadržane narave. Zrelejša JACKIE BROWN (1997), kriminalna drama, ki žanrsko spominja na ameriške blaxploitation filme iz 70. let (kot npr. Shaft), nasilja ne prikazuje več tako neposredno. Drama je bila sicer nominirana za oskarja, a ni bila tako udarna kot prejšnji dve stvaritvi. Zato se je Quentin pri naslednjem projektu, KILL BILL Vol. 1 (2003) in KILL BILL Vol. 2 (2004), najbrž raje zopet zatekel k nasilnim skrajnostim. Akcijska kriminalna trilerja sta zmes hongkonških kung fu in japonskih samurajskih filmov ter italijanskih špageti vesternov. Maščevalni akcijski bombi sta prejeli številne nominacije na filmskih festivalih in zaradi očitno provokativnega prikaza nasilja še bolj utrdili režiserjev razvpit sloves, hkrati pa tudi vzbudili močno zanimanje mlajše generacije za njegov opus. QT-jev najnovejši zabavni krimič DEATH PROOF (2007), ki naj bi bil mišljen kot poklon B-filmom iz 80. let, je prejel mešane kritike. Tarantinovi navdušenci pa že nestrpno pričakujejo realizacijo njegovega za leto 2009 napovedanega projekta INGLORIOUS BASTARDS, ki bo postavljen v čas 2. svetovne vojne.

JACKIE BROWN (1997)

Jackie Brown je 44-letna stevardesa, ki tihotapi denar za preprodajalca orožja, Ordella Robbieja. Ko policija ujame enega njegovih sodelavcev, hkrati izve za njen obstoj in funkcijo. Da bi se izognila zaporu, se je stevardesa prisiljena pogoditi s policijo, ob istem času pa mora za Ordella v določenem trenutku pretihotapiti večje količine denarja. Vendar niti varuhi reda niti Robbie ne vedo, da namerava Jackie igro spremeniti v svojo korist in si tako zagotoviti finančno varno upokožitev. Kriminalni triler ne skuša preseči svojega predhodnika (Pulp Fiction), kakor so mnogi zmotno mislili ali pričakovali, temveč ubira popolnoma drugo smer. Skromna karakterna študija prikazuje ljudi z zanimivimi osebnostmi in zelo človeškimi problemi, kot je med drugim tudi spopadanje s starostjo.

TARANTINO-IZMI

- ★ "Violence is one of the most fun things to watch."
- ★ "I steal from every movie ever made."
- ★ "I don't believe in elitism. I don't think the audience is this dumb person lower than me. I am the audience."

★ www.imdb.com
 ★ <http://wikipedia.org>

KATANA, KIMONO IN SAKE. TRI STVARI, S KATERIMI LAHKO OPIŠEMO SAMURAJA V ANIMEJIH. SEVEDA NE SMEMO POZABITI TUDI NJIHOVE ČASTI, KI JO TAKO CENIJO. AKCIJSKO-ZGODOVINSKI ANIMEJI IMAJO POSEBNO MESTO MED VSEMI ŽANRI, KI JIH NAJDEMO V JAPONSKI ANIMACIJI.

samurajski ANIMEJI

Najznačilnejše za tovrstne animeje so resnost zgodbe, napeta akcija, drama ter seveda zgodovinska vsebina. Posamezne serije sicer vključujejo tudi delce humorja, tako da zgodba ni preveč temačna. Najbolj odmevni so bili RUROUNI KENSHIN/SAMURAI X (Nobuhiro Watsuki), SAMURAI DEEPER KYO (Akimine Kamijyo) ter SAMURAI 7 (Akira Kurosawa).

SAMURAI CHAMPLOO

Kaj dobiš, če v lonec vržeš samuraje, hip-hop, katane, piercinge in grafite? Samurai Champloo vidno izstopa med vsemi samuraji animejev, saj je mešanica resnosti, komedije, zgodovine in modernih elementov. Njegov avtor je SHINICHIRO WATANABE, ki je mango narisal in režiral tudi anime. Shinichirovo drugo zelo znano delo je Cowboy Bebop, ki si je prislužil nagrado na japonski televiziji. Tako kot večina zgodovinskih animejev je tudi Samurai Champloo postavljen v Edo obdobje na Japonsko. Njegova nenavadna posebnost so moderni elementi, ki so vpleteni zelo zanimivo: hip-hop kultura, ki se prepleta v dialogih, glasbi ter življenju tamkajšnjih prebivalcev. Prav tako lahko zaslediš elemente break dancea, punka, rapa, hip-hop slenga in grafite.

SAMURAJ, KI DIŠI KOT SONČNICE

Skozi 26 epizod, ki trajajo po 20 minut, spremljamo tri neznanke, ki potujejo po Japonski in iščejo mladega samuraja, ki diši po sončnicah. Zgodba se prične, ko Mugen, divji, samosvoj in prostaški samuraj, vstopi v čajnico, da si pripori brezplačen obrok. Zaplete se v pretep in medtem ko Mugen "pometa" z zlobneži s svojim nenavadnim stilom bojevanja, ki spominja na dobro mešanico kendoja in break dancea, v čajnico vstopi Jin. Sla po dobrem boju ju spusti v vrtnec vratolomnih tehnik, v vsej tej zmešnjavi pa magistrat ujame oba samuraja. Po naporni noči mučenja jima Fuu, natakariča iz čajnice, pomaga pobegniti v zameno za njuno sodelovanje. Pot jih nato popelje skozi različna mesta, kjer spoznajo zanimive ljudi in naletijo na neprijetne težave.

STIL

Samurai Champloo je narisana zelo neobičajno. Za razliko od večine animejev, ki imajo mehke linije, ima Champloo bolj grobe, oglate linije, ki so kot sveže narisana manga. Več

pozornosti je namenjene ozadje, ki so narisana v stilu akvarela. Opaziš lahko tudi delce japonske umetnosti, ki pričarajo zgodovinsko vzdušje takratnega obdobja. Že v uvodu pa nas preseneti glasba, ki je v stilu hip-hopa. Če te zanima nekaj novega, neobičajnega, napetega in smešnega, je to zagotovo anime, ki si ga moraš ogledati.

- ★ http://en.wikipedia.org/wiki/Samurai_Champloo
- ★ www.madman.com.au/samuraichamploo

En mesec brezplačnih filmskih užitkov!

★★★★★
BREZPLAČNI MESEC!

Promocijsko kodo:

EUR-026-EUR

vpišete na spletni strani
www.itivi.si in si zagotovite
cel mesec brezplačne
filmske zabave!

www.itivi.si

EVOLUCIJA OLD SCHOOL DRUM & BASS

V POZNIH 80. LETIH PREJŠNJEGA STOLETJA SMO V VELIKI BRITANIJI, ŠE POSEBEJ V LONDONU, LAHKO BILI PRIČE POJAVA HOUSE GLASBE IN IZBRUHA MLADOSTNIŠKE RAVE SUBKULTURE, KI JE S PROGRESIVNIM ŠIRJENJEM DOŽIVELA TUDI SVOJO KOMERCIALIZACIJO. KOT ODZIV NA TO SO MNOGI BREAKBEAT HARDCORE DJ-JI Z EKSPERIMENTIRANJEM HARDCORE ZVOK PONESLI NA NOVO RAVEN. SUROVI, IZREZANI ZVOKI TOLKAL SO MNOGE TAKO RAZBURILI, DA SO TRDILI, DA JE TAKŠEN TEHNO POSTAL PRAVA DŽUNGLA. VPLIV HOUSE GLASBE Z ENE STRANI IN BREAKBEATA Z DRUGE JE USTVARIL KOMBINACIJO, KI JE KASNEJE VODILA DO STVARITVE TEGA, KAR SO TAKRAT IMENOVALI JUNGLE, IN TEGA, ČEMUR DANES PRAVIMO DRUM & BASS.

Zgodnji drum & bass (ki je bil takrat poimenovan z izrazom 'jungle') se je razvil proti koncu 80. let prejšnjega stoletja iz acid house norije, ki je takrat med mladostniki vladala na Otoku. Acid house se je od ostalih podvrsti housa razlikoval tudi v tem, da je poleg ustaljenega ritma 'four-to-the-floor' vidno vključeval tudi broken beate in močne bas linije. In prav eksperimentiranje house ustvarjalcev z izrezanimi ritmi in akustičnimi, analognimi pa tudi digitalnimi bas linijami je položilo temelje za prihod breakbeat hardcora in kasneje posledično jungle glasbe. Večina pesmi je bila pozitivna in lahkotna, kar je vodilo do razvoja samostojne smeri, ki ji rečemo tudi happy hardcore.

Mnogi producenti so se pričeli osredotočati na temačnejše, agresivnejše zvoke; ta stil je postal znan kot darkside hardcore. Ustvarjalci te nove smeri (Meat Beat Manifesto, DJ Dextrous, LTJ Bukem, Rebel MC, Andy C, Aphrodite, DJ Hype, Fabio, Roni Size) so najraje uporabljali izključno rezanje surovih, izrezanih zvokov tolkal in jih pospešili, kar se da (tudi do 170 BPM), kar je jungle razločno razlikovalo tako od breakbeat hardcora kakor od acid housa. Nov žanr je bilo na žurih zaradi ritmične specifičnosti in tempa izjemno težko, če ne na trenutke že nemogoče, združevati s tradicionalno rave glasbo. Poleg tega so komadi pogosto vsebovali ragga vokale z edinstveno reggae in dancehall tradicijo 'toastinga' (predhodnik današnjega MC-ja), tako da je nastala enkratna mešanica breakbeata, housa, hip-hopa, reggaeja, tehna in tehnično predvsem duba.

Sčasoma so ritmi, ki so svoj skromni izvor črpali iz slavnega 'Amen breaka' (eden največkrat uporabljenih ritmičnih samplov vseh časov), postajali čedalje bolj zapleteni. Čudni zvoki in efekti, izrezani funk koščki in udarne bas linije so predvsem v mračnejši, minimalistični smeri postavljali standarde zvrsti v vzponu (Goldie, Top Buzz, 4 Hero); raverji stare šole so pojav kritizirali, medtem ko so se mladostniški privrženci množično in vztrajno kopicili.

Jungle glasba je svoj vrhunec doživela med letoma 1994 in 1995, proti koncu tega obdobja pa se je pričela potihoma pojavljati nova glasba, imenovana drum & bass. Producenti, ki so se v svojih komadih izogibali ragga vplivov, so čutili potrebo po tem, da svoj stil poimenujejo drugače (intelligent drum & bass – LTJ Bukem, Omni Trio, Cloud 9). Poleg tega je ob vseh variacijah postalo jasno, da je izraz 'jungle' enostavno preširok in premalo učinkovit za preprost opis žanra. Nekateri tudi menijo, da se je odmik od ragga vplivov proti koncu tega obdobja zgodil tudi zaradi naraščajoče zavesti in upora proti stereotipni povezavi zvrsti z nasilništvom, gangsterji in kriminalom nasploh. Ta preobrat je vodil do padca popularnosti (že tako underground) jungle glasbe in rojstva drum & bass, ki se je bolj posvečal atmosferičnim dodelavam značilnega ritma.

Kot bi evolucijska zgodovina sledila njegovi hitrosti, se je tudi ta do preloma tisočletja večkrat delil, a so se vsi – tako old school junglisti kakor mlajši drum & bass ustvarjalci – sčasoma zedinili, tako da trenutno govorimo o precej enotni sceni. Dandanes pomeni izraz 'jungle' skorajda sinonim za drum & bass. Mnogi pa se v iskanju izvirnosti še zmeraj vračajo h koreninam in ustvarjajo tisti stari, edinstveni zvok.

tekst: Dino Latic

old school

PODZVRSTI OLD SCHOOL JUNGLA

★ RAGGA JUNGLE

Ragga jungle je podzvrst jungle glasbe, ki se je pojavila v obdobju 1991 do 1992. Črnska skupnost v Veliki Britaniji, predvsem z jamajškimi koreninami, je junglu dodala še močan vpliv ragge in roots reggaeja. Čeprav je skozi 90. leta ta zvrst skorajda poniknila, se sedaj zopet pojavlja, zahvaljujoč tudi popularizaciji dancehalla. Pionirji te smeri so Ragga Twins, Rebel MC in Genaside II, pomembnejši kasnejši izvajalci pa Capital J, Dieselboy, General Malice, Shy FX.

★ DARKSIDE JUNGLE/DARKCORE

To je žanr, ki je nastal okoli leta 1993 kot nasprotovanje happy hardcore zvrsti. Sedaj ga priznavajo kot enega neposrednih predhodnikov zvrsti drum & bass. Nizkofrekvenčne bas linije, združene s tempom okoli 160BPM in sampli iz horror filmov, so sprva odlikovale to smer, vendar so se producenti kasneje bolj posvetili efektom, ki so dajali tematično in kaotično vzdušje. Goldie, Tango, 4 Hero in Q Project so vidnejši predstavniki.

★ INTELLIGENT JUNGLE

Nežno in pomirjajoče vzdušje ambientalne glasbe in lounge jazzja, ki sta se prithotapila v ostri in agresivni zvok drum & bassja, je na svet spravil in zdaleč najbolj spromoviral LTJ Bukem. Le-ta je poimenovanju te zvrsti precej nasprotoval, saj nakazuje, da ostale podzvrsti niso 'inteligentne'. Tako bi bil zanj najprimernejši izraz 'atmosferični drum & bass'. Ključni ustvarjalci so: Omni Trio, Photek, Shapeshifter, Klute in Makoto Shimizu.

V POVEZAVI Z JUNGLOM ...

★ LIQUID FUNK

Glasbenik Fabio je okoli leta 2000 pričel ustvarjati zvrst, ki je sicer s spoštovanjem do bas linij v same zvrsti vključevala še mnogo instrumentalnih slojev (sintetičnih in naravnih), harmonij in ambienta. Od intelligent drum & bassja se razlikuje predvsem v tem, da svoje vplive precej vidneje črpa iz latino, disco, jazz in funk voda. Najbolj znani predstavniki so Amon Tobin, Cyantific, DJ Dextrous, Logistics in Danny Byrd.

★ JAZZSTEP

Ta podzvrst drum & bassja se je pojavila v času zatona jungle glasbe. Kombinacijo značilne ritmične strukture z akustičnimi instrumenti, jazz lestvicami in ritmi – skratka sodobne elektronske jazz kompozicije, so nam predstavili in nam še predstavljajo Roni Size, E-Z Rollers, DJ Marky in DJ Pulse.

PRIPOROČENIH 5

★ ANDY C

Andrew Clarke je angleški DJ in producent. Kot pionir drum & bassja je bil večkrat izvoljen kot najboljši drum & bass DJ na svetu. Na sceni je bil prisoten od samega začetka in je večkrat prepotoval svet, da bi poslušalcem predstavil svoj talent. Leta 2002 se mu je v sodelovanju s Shimonom s hitom 'Body Rock' uspelo prebiti na 28. mesto britanske pop lestvice. Njegov najbolj znan miks je Fabric Live 18 z DJ Hypeom.

www.myspace.com/andyramrec

★ DIESELBOY

Damian Higgins je eden najprepoznavnejših figur na ameriški drum & bass sceni. V 90. letih prejšnjega stoletja je bil underground ikona, po letu 2000 pa je postal tudi mednarodni simbol. Dieselboy je zaslužen predvsem za učinkovito širjenje drum & bassja po Združenih državah Amerike, je pa seveda tudi DJ in vodi lastno založbo. Njegovi znani miksi so:

The Sixth Session (Palm Pictures, 2000) in The Dungeonmaster's Guide (Human Imprint Recordings, 2004).

www.djdiezelboy.com

www.myspace.com/damianomen

★ THE PRODIGY

Le kdo ne pozna famoznih Prodigy? Trio nadarjenega glasbenika Liama Howletta, energičnega vokalista/plesalca Keitha Flinta in ragga MC-ja Maxima Realityja je svoje ustvarjanje prikazal v množici žanrov, od rava, hardcore techna, industrialna pa do bigbeata in na trenutke punka, s čimer so si pridobili svetovno slavo. V kontekst tega članka bi lahko uvrstili dva albuma: Experience (XL Recordings, 1992) in Music for the Jilted Generation (XL Recordings, 1994).

www.theprodigy.com

www.myspace.com/theprodigy

★ DJ DEXTRIOUS

Skladatelj, producent in DJ Errol Francis je svoje ustvarjanje pričel že leta 1987, ko je skupaj z množico ostalih nadebudnežev postavil temelje za jungle glasbo. Poleg ustvarjanja v tej zvrsti se je podal tudi v vode R'n'B-ja, nu jazzja, jazz fusiona in dub glasbe. Je tudi eden od pionirjev liquid funk zvrsti, ki se je pojavila ob prelomu tisočletja. Javnosti se je predstavil skozi leta v kar 12 aliasih, tako da je njegovim stvaritvam ponekod tudi težko slediti.

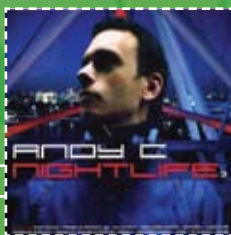
www.myspace.com/playagency

www.rolldabeats.com/artist/dj_dextrous

★ 4 HERO

4-člansko skupino iz severnega Londona štejemo k pionirjem jungle glasbe, vendar se je, tako kot pri mnogih drugih, njihov slog precej spreminjal skozi čas: od breakbeat housa, techna, hardcora, jungla do nazadnje drum & bassja. Njihovi najkvalitetnejši izdelki so: Parallel Universe (Reinforced Records, 1995) in Two Pages (Talkin' Loud, 1998).

www.4hero.co.uk

cool jungle

BRUCE SPRINGSTEEN MAGIC

Bruce je že 35 let roker s skorajda certifikatom. Eden najbolj simpatičnih ameriških patriotov je prirnil že pošteno blizu šestdesetih, pa je še vedno mladosten. In povedati ima še več, kot je imel nekdaj. Po petih letih je to njegov prvi album skupaj z E Street Bandom in brez dvoma smo ga pogrešali. Dejstvo je, da bo Boss ohranil svoj prepoznavni stil glasbe in bo zvest sporočilnosti le-te; s tem ne morete zgrešiti. In kot vsak njegov album je tudi Magic zaznamovan s posebno noto. Njegova čaravnija je tokrat v prikritem optimizmu, zadovoljstvu in proslavljanju življenja samega. Seveda je vse to sem ter tja spretno zavito v tančico sarkazma ali pa začinjeno z melanholičnostjo, s težo. Bruce je še vedno poetičen, še vedno zna stvari povedati kot nihče drug. A morda mu dejstvo, da že nekaj časa ni član skupnosti malega mesta in nima malega lokala na robu mesta, dela manjše težave z življenjem v življenja ljudi, o katerih prepeva. Morda zato vključuje na milijone inštrumentov, ki na trenutke ustvarijo hrup, morda zato veliko bolj kot po navadi momlja in godrnja in morda zato nekatere skladbe zvenijo kot slabo posneti demo posnetki. Še vedno je mojster v svojem pogledu, a zdi se, kot da je preizkušal, s čim vse jo še lahko odnese.

GLASBA

★★★★

★★★★

ANNE LENNOX SONGS OF MASS DESTRUCTION

Naslov obljublja grozeče skladbe, turbulentne melodije in težka besedila. Annie, zaznamovana z elektro-popom osemdesetih, ko je kot vokalna polovica dua Eurythmics splezala v podzavest marsikaterega poslušalca, ima morda res kakšnih dvajset let več, a angelski glas je ni zapustil. In ta angelski glas ne prepeva o množičnem uničenju, morda le osebnotnem, pa še to sploh ne nujno lastnem. Elektra ni več, nadomestila ga je mehka, ljubka in odkrita melodika z globoko v srce segajočimi besedili. Vmes med to prijetnost pa je uspela vrniti tudi nekaj poskočnejših ritmov, ki pa se sploh ne zdijo, kot da tja ne spadajo. Od življenjospopotovanjske Dark Road mimo politično usmerjene Lost in vse do velikega finala Fingernail Moon vije ozka pot, na kateri te spremljajo čustva, ki te prepevajo, prevzamejo, a ne premagajo. Sing je skladba, na kateri sodeluje 23 svetovno znanih pevk; od Madonne, Celine Dion, Fergie, Anastacie, Dido, Pink, Bonnie Raitt, Shakire, Joss Stone pa vse do Gladys Knight in Melisse Etheridge. In vse to z namenom podpreti kampanjo Nelsona Mandele in opozoriti na problem v Afriki rastočega virusa HIV, ki grozi z množičnim uničenjem. Annie ni več Eurythmics Annie. Morda je celo prerasla elektro-pop, se spremenila in našla svoj nov prostor pod glasbenim nebom.

★★★★

NOVA

JAY-Z AMERICAN GANGSTER

Album spremlja istoimenski film in čisto vsaka skladba na albumu je zaznamovana z 'explicit'. In seveda sta na voljo tudi dve različici: ena za poredneže, ki menijo, da so 'grde' besede zlahka del umetnosti, in ena za tiste, ki so mnenja, da zanjo niso potrebne. Film je popolnoma ločen od Jay-Z-jevega albuma, saj se je konceptualni album v njegovi glavi porajal ob gledanju filma. Ta govori o detektivu, ki skuša za zapaha spraviti Franka Lucasa, ki v državo tihotapi heroin v krstah vojakov vietnamske vojne. Zgodba, ki je resnična, je spodbudila spomine samega rapperja, ki je odraščajoč na brooklynskih ulicah nekaj časa tudi sam preprodajal droge, preden se je odločil izkoristiti svoj talent rimanja in ritmovanja. Album American Gangster prevevajo melodije, ki ti pustijo občutek nečesa bližajočega se. Na to s prstom ne moreš pokazati in ne moreš ugotoviti, ali je pozitivno ali ne, vendar ti temu navkljub ali morda prav zaradi tega povzroči kurjo polt. Po intru pride Pray, v katerem Jay-Z takoj nakaže, za kakšen album gre, medtem ko Beyonce posodi svoj besedni vokal in spremljamo čudovito pripovedovanje. Ostale skladbe so le delci zgodbe, ki se povežejo v celoto kot puzzle ali mozaik. Album je nabit, poln, melodičen. Ognjen.

★★★★

ALICIA KEYS AS I AM

Tisto, kar od Alicie Keys pričakuješ, boš tudi dobil. Do neke mere. Čudežna pianistka, ki je uspela že z debitantskim albumom, je ena izmed nespornih ameriških ljubljenc. Tudi tokrat svoj album začne z introm, poimenovanim As I Am. Spomin na Prevertovo pesem Sem, kakršna sem, je le bežen, a intro je tudi eden izmed redkih skladb na celem albumu, pri katerem Alicia pokaže svoje pianistične sposobnosti. Kar je velika škoda, saj so večji adut kot njen vokal. Slednji se namreč nekajkrat prelomi ali zdi previsok za njene sposobnosti. To seveda ne pomeni, da je slaba pevka; še zdaleč ne. Na albumu praktično ni hitrejših skladb; najhitrejša je tista, ki sledi intru (Go Ahead). Nekaj skladb ji je pomagala spisati sama Linda Perry in glasbeno so brez dvoma dovršene in melodične. Alicia je stara 27 let in pri teh letih res ne moremo pričakovati, da bo s svojimi besedili reševala svet, zato piše o tistem, kar pozna, in pri tem žal ne naletimo na globlja besedila ali pomene. Glasbeno veliko bolj dovršena kot besedno pa še vedno da tisto, kar jo dela Alicio. Svojevrsten soul, funk in celo jazz z občasnim skorajda šepetanjem besedila in duetom z Johnom Mayerjem, ki je eden izmed vrhuncev albuma. Alicia ostaja Alicia in verjetno je to tisto, kar njeni oboževalci pravzaprav pričakujejo.

ZIMA JE ČAS ZA SANJARJENJE. ZASNEŽENI HRIBI, PRAVLJIČNA POKRAJINA, BELA TIŠINA. PO DRUGI STRANI PA VSAKDANJI KAOS NEVZDRŽNO USMERJA ŽIVLJENJA, TUDI TAKŠNE, KAKRŠNIH NE POZNA MO IN JIH LAHKO DOŽIVIMO SAMO SKOZI KNJIGO. ZA PREŽIVLJANJE MAGIČNEGA LETNEGA ČASA, KI GA NA POLOVICO REŽE PRELOMNICA STAREGA LETA Z NOVIM, KO JE ČAS ZA SPREMEMBE, TI PONUJAMO TRI ZELO RAZLIČNE SKLOPE.

ROCK STAR LIFE

SLASH IN ANTHONY BOZZA: SLASH

Še danes je ikona. Sam pravi, da je lik iz risanke, saj se ljudem 'strga', ko si na glavo posadi cilindar. Conanu O'Brienu je priznal, da ima rad Halloween, ker je to edini praznik, ko lahko reče, da je le našemljen v Slasha. Temna postava s cilindrom, skodranimi lasmi in večno prisotno cigareto v ustih se je končno odločila deliti svoje skrivnosti. Svojo zgodbo. Kako je kot Saul Hudson, mlad, navdušen voznik BMX-a odkrival droge, pijačo, dekleta in seveda glasbo, preko katere je stopil v rokersko življenje, v katerem je s skupino Guns 'n' Roses postal ena izmed največjih zvezd. V knjigi govori o skupini: kako se je zbrala, kako so pisali pesmi, kako so odkrivali melodije, ki so zasvojile generacije, pa tudi o težavah znotraj nje in znotraj Slasha samega; najsi bodo to heroin, kokain, viski, vodka, cigarete ali pa ženske.

★ Tommy Lee & Anthony Bozza: TOMMYLAND

Tudi Tommy Lee, bobnar skupine Motley Crüe, je imel pomoč glasbenega novinarja Bozze, s katerim je spisal svojo zgodbo, ki je veliko pestrejša od turbulentnega zakona s Pamela. V nagovoru knjige Lee pove, da želi bralcu pokazati vonj svojih spominov. In to ti ponudi. Tommy svoje življenje živi na polno, pa če gre za droge, glasbo, prijatelje ali svoje ženske.

★ Kurt Cobain: JOURNALS

Morda spadaš k tistim, ki so mnenja, da so Kurtovi dnevniški zapiski njegova osebna stvar in jih njegova vdova nikdar ne bi smela objaviti. Moram reči, da se precej strinjam. Lahko pa te opozorim, da so v knjigi dejanske preslikave Kurtovih zapiskov, besedil, risb in misli, ki so skenirane in ne fotografirane, in da ob branju morda le treh strani veliko hitreje razumeš, zakaj je bil Kurt 'troubled rockstar'.

ZIMSKE ZGODBE

ANITA SHREVE: LUČKA V SNEGU

Nicky je stara dvanajst let. Nekako se ji zdi, da je prerasla sprehode z očetom, na katere se odpravita vsak dan po pouku. Ampak tokrat med sprehodom po okoliških hribih v snegu najdeta zapuščenega dojenčka. Deklica preživi, a dogodek pusti posledice, saj tridesetletna Nicky, ki zgodbo pripoveduje, razloži, zakaj je njen oče nesrečen, kaj se je zgodilo z njeno mamo in zakaj je ta mala deklica nekaj posebnega. V tihi, odročni hiši se tako sredi močnega snežnega meteža odvije tiha drama, polna čustvenih pretresov in pretresljivih spoznanj.

★ Boris Pasternak: DOKTOR ŽIVAGO

Je še kje kdo, ki zna bolje pričarati zimsko idilo in zasnežene pokrajine ter srce parajoče zgodbe, ki se odvijajo za ledenimi zavesami, kot ruski mojstri literature? Pasternak v svoji klasiki spremlja ljubezen med Jurijem in Laro in težave, s katerimi se med drugim soočata tudi zaradi politike. Ruska vlada je leta 1958 Pasternaka prisilila, da se je odpovedal Nobelovi nagradi.

★ Jenny Diski: SKATING TO ANTARCTICA

Najbolj zimsko je seveda na skrajnem polu, Jenny Diski gre na Antarktiko. Njeno popotovanje je prepleteno z njenim lastnim popotovanjem same vase. Mladost, ki jo želi pokopati šest čevljev pod tono snega, je preživela v nefunkcionalni družini in mentalnih institucijah, odlikujeta pa jo tudi nerazložljiva 'zaljubljenost' v belo barvo in nenavaden smisel za humor.

KNJIGE ZA VAŠE ŽIVLJENJE

ELIZABETH GILBERT: EAT, PRAY, LOVE

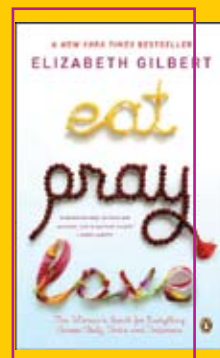
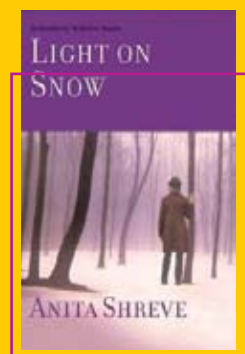
Knjiga, ki je v Ameriki povzročila pravo senzacijo, je vredna tvoje pozornosti. Gilbertova pripoveduje svojo zgodbo, ki jo je prekinila nenadna odločitev, da svoje življenje posveti sebi. Stara enaintrideset let je bila prepričana, da ima vse, kar je želela, in tako sta se z možem odločila, da bosta imela otroka. A kar naenkrat je ugotovila, da noče otroka, in ne le to, tudi poročena noče več biti. Po grenki ločitvi in turbulentni aferi se odloči, da bo poiskala svoje užitke in svoje ravnovesje drugje. Zato spakira in odleti v Rim, kjer se najprej uči italijanščine s pomočjo privlačnih dvojčkov in se zredi za dobrih deset kilogramov. Ko zapusti Italijo, se odpravi v duhovno Indijo, od koder potuje proti Indoneziji in skozi nauke drugih kultur počasi najde svoj mir.

★ Rhonda Byrne: THE SECRET

Proti koncu lanskega leta je svet pretresala mala knjižica, ki je obljubljala, da ti razkrije skrivnost. Velika skrivnost je v pozitivnih mislih, ki sprožijo pozitiven odnos in pozitivno odvijanje dogodkov. Najpomembnejši pa je zakon privlačnosti, saj te misli privlačijo tako bogastvo kot srečo in zdravje. Četudi si skeptičen, ji daj priložnost, da ti odpre nov vidik.

★ Ken Follett: PILLARS OF THE EARTH & WORLD WITHOUT END

Pred 18 leti je Follett spisal tisoč strani dolge Stebre sveta, v katerih je zaobjel postavljanje katedrale in življenja ljudi, ki so s tem povezani, v Angliji 12. stoletja. Izredna uspešnica je letos dočakala nadaljevanje dogajanja v Knightsbridgu, dvesto let po tem, ko je gradnja katedrale končana. Neverjetna, s čimerkoli težko primerljiva mojstrovina, ki vas bo posrkala vase.

PRAVLJIČNA BELA TIŠINA
in kaos vsakdanjika

Si ti tui ONLINE?!

DANES SKORAJ VELJA: ČE NISI ONLINE, NE OBSTAJAŠ. KAKO KOMUNICIRATI IN BITI V STIKU Z NAJNOVEJŠIMI INFORMACIJAMI IN S KOLEGI, ČE NE PREKO NETA ALI MOBILCA? IN KAKO DRUGAČE BITI NA TEKOČEM »KAJ DOGAJA«, IZRAZITI SVOJE POGLEDE, ČUSTVA, ČE NE NA SVOJEM BLOGU ALI NA SVOJEM NAJBOLJ PRILJUBLJENEM FORUMU. V DOBI MULTIMEDIJE PA SI DOGAJANJE NA NETU POPESTRIMO ŠE Z ODBITIMI AUDIO-VIDEO POSNETKI, KI JIH NAVADNO DELIMO S PRAV VSO VESOLJNO OZ. SPLETNO POPULACIJO.

VSE LEPO IN PRAV ...

- ★ dokler tvoje razmišljanje v blogu ali forumu ne žali ali krati pravic drugih;
- ★ dokler ti tvoji prispevki ne razkrivajo osebnih podatkov oseb, ki nam za to nikoli niso dale dovoljenja;
- ★ dokler s tem ne spodbujaš drugih k nezakonitim dejavnostim;
- ★ dokler tvoja mnenja ne postanejo tarča neprijaznih komentarjev ali celo nadlegovanja, nasilja nad nami;
- ★ dokler tvoje razmišljanje ne postane trn v peti tvojega šefa ali celo razlog, da te odpusti;
- ★ dokler nekdo tvojih prispevkov ne skopira v celoti ali po delih in se pod tvoj prispevek podpiše kot avtor (kraja avtorskega dela);
- ★ dokler tvojih foto- ali videoobjav nekdo ne predela in zlorabi za žaljenje, sramotitev ali celo v nezakonite namene (npr. v pomoindustriji).

SVOBODA govora in izražanja te kaj hitro privede še v kakšno neprijetno situacijo, v kateri se lahko znajdeš kot avtor prispevkov na netu. Skratka, bodi aktiven e-uporabnik, vendar bodi tudi kritičen medijski uporabnik, kritičen ne le do drugih, ampak tudi do sebe. Ali kot pravi Will Wheaton: »Ko pišem svoj blog, ni ničesar, kar bi prišlo med mojo ustvarjalnost in občinstvo. Edini vratar, mimo katerega moram, je moja lastna notranja kritika.« (<http://vzmfvdv.blog.si/ol.net>). Za več previdnosti na internetu odsurfaj na www.safe.si!

Safe.si svetuje -
previdno čez
informacijsko
avtocesto!

KAKŠNO JE TVOJE ŽIVLJENJE NA NETU?

TUDI TI klikaš po internetu? Mogoče blogaš ali pa čvekaš s svojimi prijatelji preko MSN-ja? Torej je tvoje življenje prepleteno z novimi tehnologijami, kot so internet, mobilni, MP3 ... Skratka živiš internet? »Tvoje življenje na netu«, predvsem pa izkušnje z neta, tokrat lahko izraziš na prav poseben, ustvarjalen način. Skupaj s svojimi prijatelji spregovori o življenju na netu s pomočjo novih tehnologij. Sigurno ste že kdaj posneli kakšen zanimiv kratek video ali pa fotko in jo objavili na spletu. Tokrat ste za izvirno idejo lahko nagrajeni!

MULTIMEDIJSKO TEKMOVANJE

SODELUJ V nagradnem tekmovanju »Tvoje življenje na netu«! Pridruži se ostalim mladim Evropejcem, ki bodo ob Dnevu varne rabe interneta 2008 predstavili svoje izdelke na posebni spletni strani, kjer bo potekalo tudi glasovanje. Tvoji izdelki, kot so na primer filmi, posnetki na mobilnem telefonu, glasba/pesmi, videospoti ali powerpoint predstavitve,

naj razkrivajo, kaj meniš: Je internet pozitiven ali negativen del današnjega sveta? Ali mobilni telefoni predstavljajo še kaj več kot sredstvo povezovanja ljudi? Ali lahko verjamemo vsemu, kar vidimo in preberemo na svetovnem spletu? Se na internetu morda obnašamo drugače kot v "resničnosti"? Kako to naše obnašanje vpliva na virtualno okolje?

SODELUJ!

ČE smo te prepričali k sodelovanju, pošlji e-mail na info@safe.si in v rubriko Zadeva (Subject) napiši »Sodelovali bomo!«. S tem se še ne boš uradno registriral, vendar bo tvoje sporočilo organizatorjem olajšalo pripravo nadaljnjih aktivnosti. Več o tekmovanju zveš na www.safe.si. Zapomni pa si **14.–20. januar 2008**, takrat moraš namreč registrirati in naložiti svoj projekt v spletno galerijo Dneva varne rabe interneta 2008, ki bo na voljo na spletni strani www.saferinternet.org.

Dan varne rabe interneta 2008

Novo
tekmovanje

VSTOPI

Tvoje življenje na netu

virtualne SKUPNOSTI

V SLOVENIJI OBSTAJA VELIKO ORGANIZACIJ, KI GRADIJO MOČNE SKUPNOSTI MED LJUDMI S PODOBNIMI INTERESI. PREDVSEM MLADI IMAMO NA TEM PODROČJU VELIKO IZBIRE: TABORNIŠKE ORGANIZACIJE, ŠTUDENSKI IN MLADINSKI KLUBI, UMETNIŠKE SKUPINE ... S POJAVOM NOVIH INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJ PA IMAMO NA VOLJO TUDI MULTIMEDIJSKE IN VIRTUALNE SKUPNOSTI.

Ena od novejših preživljanj prostega časa so postali računalniški oz. multimedijski centri, ki povezujejo navdušence nad računalniki in z njimi povezanimi informacijskimi tehnologijami. Tako kot vse ostale organizacije so multimedijski centri nastali iz potrebe po druženju in deljenju znanj s sebi podobnimi. Ena od takih organizacij je ljubljanska **KIBERPIPA** (www.kiberpipa.org). Od podobnih organizacij se razlikuje predvsem po tem, da jo gradijo računalniški navdušenci v svojem prostem času, prostovoljno.

Podobne skupine se gradijo tudi preko spleta, s tem da jih ne združuje fizičen prostor, temveč skupni projekt ali ideja. Prakse, ki so bile dolgo časa prihranjene le za računalničarje, postajajo splošno sprejete in privabljajo k sebi vedno več interesnih skupin in posameznikov. Svet odprte kode je poln spletnih organizacij, ki razvijajo vse od programov, samih operacijskih sistemov do končno tudi skupine **CREATIVE COMMONS** (www.creativecommons.org), ki je prevetrila odnos

predstavlja alternativo komercialnim virtualnim svetovom, ki jih vodijo privatna podjetja.

VIRTUALNO PRIJATELJSTVO

Tudi definicija prijateljstev se je v Spletu 2.0 spremenila. Ni več pomembno, kolikšen je krog tvojih prijateljev v resničnem svetu, temveč jih lahko šteješ v spletnih skupnostih, kot so **MYSPACE** (www.myspace.com) in **FACEBOOK** (www.facebook.com). Tam se družijo ljudje s celega sveta s skupnimi interesi. Fizična bližina ni več glavna spremenljivka v ustvarjanju odnosov s ljudmi. Po drugi strani pa lahko preko teh skupnosti poiščeš ljudi, katerih stike si že izgubil, in greš na kavo s svojo osnovnošolsko prijateljico, ali bo to v prvem, drugem ali še novejšem svetu, pa je samo tvoja izbira.

Vse te možnosti so naredile precejšen prepad med novo generacijo otrok, ki so spletno življenje vzeli za svoje, in njihovimi starši. Starši pogosto jemljejo preživljanje prostega časa na spletu za zgubo časa in želijo, da njihovi otroci iščejo socialne stike in aktivnosti raje v realnem svetu, čeprav je na spletu nastalo nešteto skupnosti in možnosti za odkrivanje sveta okoli sebe. Zavedati pa se moramo, da je za uspešno življenje potrebna kombinacija obojega. Splet nikoli ne bo nadomestil človeške bližine in dotika, po drugi strani pa omogoča razvoj popolnoma drugačne kulture in sveta, kot smo ga poznali doslej. Izkoristi torej možnosti, ki se odpirajo, in poišči svoj prostor pod soncem in v mreži.

do avtorskih pravic in deljenja informacij na spletu. Avtor lahko objavi svoj izdelek (glasbo, aplikacijo, roman ...) pod licenco Creative Commons in s tem odloča, ali se lahko njegovo znanje deli, predvaja, razvija, še vedno pa je sam priznan za avtorja.

VIRTUALNI SVETovi

Z razvojem Spleta 2.0 se odnos do mnogih dolgo utečenih sistemov spreminja. Druženje ni več le druženje na kavcah in v klubih, poteka tudi preko 3D virtualne resničnosti, kjer lahko prav tako plešeš v klubih in klepetáš na virtualni kavici. Trenutno najpopularnejši tak svet je **SECOND LIFE** (www.secondlife.com), kamor lahko odideš tudi na predavanje univerze Harvard ali na koncert dj Umeka, ki je bil organiziran pred kratkim. Vsak ima svojega avatarja (3D osebo, ki si jo ustvariš bodisi po lastni podobi bodisi po podobi, ki ti je najbližje), s katerim se sprehajaš po svetu, letiš, se teleportiraš in klepetáš z drugimi prebivalci sveta. Podobni virtualni svetovi so npr. Entropia (www.entropiauniverse.com), Cyworld (www.cyworld.com), obstajajo pa tudi odprtokodni svetovi kot je npr. Open Croquet Project (www.opencroquet.org), ki

Sveže NOVIC prosim

POZNAŠ TISTO BELO-ORANŽNO IKONO KVADRATNE OBLIKE, V KATERI JE NA ORANŽNI PODLAGI V SPODNJEM LEVEM KOTU BELA PIKA, OKROG NJE PA VIDIMO DVA BELA KROŽNA LOKA? ČE SI VSAJ NEKAJKRAT PREBRAL KAK BLOG ALI SURFAL PO SPLETNIH STRANEH Z NOVICAMI, SI ZAGOTOVO ŽE NALETEL NANJO.

Ikona označuje RSS-tehnologijo (Rich Site Summary), ki ti preprosto povedano omogoča, da teme, novice ali vsebine na internetu prebiraš takrat, ko si tega želiš oz. takoj, ko je novica izdana, in to na enem samem mestu. Če potegnemo vzporednico z nakupovanjem – nakupovalna središča so izumili zato, da dobiš vse na enem mestu: od hrane, športnih pripomočkov do oblačil. Pa še parkirišče iščeš samo enkrat ali porabiš le en žeton za mestni avtobus, ko se odpraviš po nakupih. Tako je tudi z novicami na internetu in RSS-om – vse na enem mestu in pregledno.

KOMU JE NAMENJEN RSS?

Vsem, ki ste radi na tekočem bodisi z aktualnimi novicami v dnevni mediji bodisi s prispevki na blogih ali informacijami o spremembah in obvestilih s fakultete. Z nastavitvijo RSS-tehnologije postaneš pri iskanju informacij veliko učinkovitejši, saj dobiš vse novice, informacije ali prispevke, ki podpirajo RSS, na eno mesto.

KAKO ZAČNEŠ?

Za začetek potrebuješ RSS-odjemalec, ki si ga lahko namestiš na svoj računalnik ali pa namesto tega uporabljaš spletno aplikacijo z enakimi funkcijami. RSS-odjemalec ti omogoča, da novice in prispevke na istem mestu brišeš, tiskaš, klikaš po njih ali jih preprosto ignoriraš, če te v tistem trenutku ne zanimajo. Izgleda kot e-pošta, kjer vidiš prebrana in neprebrana sporočila.

Primeri brezplačnih RSS-odjemalcev za namestitve na računalnik (informacije o novicah pridejo na tvoj računalnik):

- ★ Feedreader – www.feedreader.com
- ★ Omea Reader – www.jetbrains.com/omea-reader
- ★ Awasu Personal Edition – www.awasu.com

Primeri spletnih RSS-odjemalcev (novice pridejo na zbirno mesto v spletni aplikaciji):

- ★ Google Reader – www.google.com/reader
- ★ Bloglines – www.bloglines.com
- ★ Gregarius – <http://gregarius.net>

KAKO UPORABLJAŠ RSS?

Vse novice ali blogi, ki so označeni s prej opisano ikono ali s preprosto oznako RSS (bele črke na oranžni podlagi), omogočajo uporabo RSS-tehnologije. Ko si namestiš RSS-odjemalec, lahko začneš dodajati vire RSS svojih priljubljenih spletnih vsebin.

Če še ne veš, na kateri strani bi izbral vir RSS, poskusi z blogom svojega prijatelja, lahko pa na www.rtvsl.si/blog izbereš enega, ki se ti zdi ustrezen. Običajno je v zgornjem desnem delu zaslona ikona RSS. Ko jo najdeš, imaš na voljo tri možnosti, da se naročiš na njegove novice. Odpri svoj RSS-odjemalec, nato pa lahko:

- ★ z miškinim desnim gumbom klikneš na ikono za RSS, izbereš »Kopiraj bližnjico« in jo nato prilepiš v svoj RSS-odjemalec,
- ★ ikono RSS povlečeš v polje, ki je namenjeno dodajanju RSS-virov v tvojem RSS-odjemalcu,
- ★ klikneš na ikono RSS in nato imaš običajno možnost dodati vir v spletni RSS-odjemalec ali v brskalnik (če le-ta podpira RSS).

Preprosto. Le ne ustraši se včasih kilometriških povezav, ki jih boš videl pri vnašanju RSS-virov. To je popolnoma normalno – podatke je pač potrebno nekako označiti.

Tako. Ko vneseš priljubljene RSS-vire, boš začel v svoj RSS-odjemalec prejemati obvestila o novicah takoj, ko jih bodo avtorji objavili. O novostih te različni odjemalci različno obveščajo – nekateri s piskom, drugi s kratkimi obvestili na namizju in spet tretji le s krepko obarvanimi naslovi. Vsekakor pa je že na začetku vidno, kaj si že prebral in česa še ne.

RAZVRŠČANJE IN ODJAVA

Da pa ne boš imel vseh novic in prispevkov pomešanih med seboj, ti odjemalci omogočajo, da si v njih ustvariš kategorije posameznih tem (npr. šport, zabava, faks ...) in prilagodiš pogled. Lahko vidiš celoten prispevek ali le naslove. To ti omogoča, da na hitro preletiš osnovne informacije prispevkov in prebereš le tiste, ki te zanimajo – preostale pa puštiš za kasneje ali jih sploh ne prebereš.

Sčasoma boš ugotovil, kaj te zanima, katere novice rad prebiraš in katere blogove rad pogledaš. Ko te določene stvari ne zanimajo več, se lahko od njih kadarkoli odjaviš in prenehaš dobivati RSS-obvestila.

tekst: Urska Mekis

PODCASTI

PODCAST LAHKO PREPROSTO... — PRIMERJAŠ Z RADIJSKO ALI TELEVIZIJSKO ODDAJO, KI TI JO MLAJŠI BRAT OZ. SESTRA POSNAME, KO NIMAŠ ČASA ZA POSLUŠANJE OZ. OGLED ODDAJE. LE DA SO PODCASTI V DIGITALNI OBLIKI IN JIH LAHKO PREDVAJAŠ PREKO OSEBNEGA »MLINČKA« ALI PA TI KRAJŠAJO ČAS NA NAJLJUBŠEM PRENOSNEM PREDVAJALNIKU GLASBE.

Podcasting predstavlja široko polje najrazličnejših možnosti izobraževanja, vsakdanjih novic, zabave, koristnih informacij, širjenja idej in mogoče še česa. Potuha za tiste, ki ne želijo brati in nadvse zanimiva reč, ni kaj. Da njihove brezplačnosti sploh ne omenjam.

HM?

Ime »podcast« je skovanka, ki izhaja iz besede iPod (vsem dobro poznan Applov prenosni predvajalnik glasbe in video datotek) in besede broadcast (oddajanje). Ravno za iPod so bile razvite prve skripte podcastinga, ki so omogočale avtomatsko prenašanje podcastov na iPod, ko so bile prenešene z interneta. Podcast (Jonas je izraz prilično slovenil kot »poddaja«) predstavlja epizodične digitalne datoteke, ki so uporabnikom dostavljene preko interneta. Podcast je lahko v obliki avdiodatoteke, videodatoteke ali celo v obliki dokumentov. Seveda obstaja tudi možnost kombinacije vseh treh, zagotovo pa je trenutno najpogostejša avdiooblika podcasta.

SPET TA RSS ...

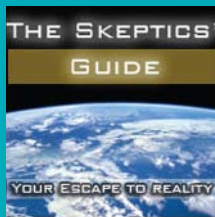
Čprav avtorji podcastov ponujajo svoje datoteke tudi preko spletnih strani, se podcasti v svojem bistvu razlikujejo od drugih medijskih datotek po tem, da se uporabniki lahko na njih naročijo, nove epizode posameznega podcasta pa se lahko prenesejo na osebni računalnik avtomatsko. Vse to je vezano na tako imenovane RSS-feede (RSS-vire). Uporabnik preko podcast feed readerja oz. bralca virov (npr. iTunes) dostopa do različnih RSS-podcast virov.

AJA, KJE PA?

Obstaja kar nekaj možnosti in posameznih aplikacij, preko katerih prideš do željenih epizod podcasta. Ena izmed možnosti so spletne strani avtorjev določenega podcasta. Med aplikacijami pa je trenutno najbolj razširjen Applov iTunes (www.itunes.com), ki je na voljo brezplačno.

Po namestitvi aplikacije iTunes v meniju izbereš iTunes Store, v spletni trgovini klikneš na Podcasts in takoj lahko zaplavaš v široko morje podcastov. Izbiraš lahko med najrazličnejšimi kategorijami (od umetnosti, novic in politike preko izobraževanja, komedije, iger pa vse

do religije, znanosti, medicine in tehnologije). iTunes ti ponuja tudi izbor najnovejših in seveda najbolj priljubljenih podcastov. Tudi ko prideš do strani izbranega podcasta, iTunes ne prizanaša z informacijami. Kot prvo se lahko tukaj naročiš na izbran podcast in nato prebereš mnenja in ocene drugih poslušalcev oz. gledalcev, pogledaš, o čem govori posamezna epizoda, in kar je najzanimivejše – lahko si pogledaš seznam drugih podcastov, na katere so še naročeni drugi slušatelji poleg tvojega. In tako lahko najdeš tiste zelo zanimive in koristne.

BLOGCAST

V zadnjem času se pojavljajo še druge oblike podcastinga. Ena izmed najzanimivejših je tako imenovani blogcast (lahko rečemo tudi »MySpace meets YouTube«). Tukaj gre za kombinacijo bloga in podcasta. Blogcast je objava na posameznem blogu, opremljena z avdio oz. videodatoteko, ki si jo uporabnik lahko takoj prenese na svoj predvajalnik. Napoveduje se tudi razvoj avtomatske generacije blogcastov. V tem primeru bo uporabnik oz. avtor določenega bloga napisal samo besedilo, ki ga bo nato posebna aplikacija pretvorila v blogcast, objavila na internetu in tako dostavila do uporabnikov preko RSS-feeda.

ZANIMIVI PODCASTI

- ★ **THE FLAWLESS SOUND** (preko iTunesa)
Podcast predstavlja kolekcijo najboljših skladb DJ-ev s celega sveta, ki vrtijo techno, house, trance, progressive in minimal. Glasba na podcastu je studijska in tudi posneta v živo. In vse seveda brezplačno.
- ★ **THE SKEPTIC'S GUIDE TO THE UNIVERSE** (iTunes ali www.theness.com)
Podcast društva skeptikov z vzhodne obale ZDA. Podcast predstavlja zelo uspešno in odlično oddajo o logičnem mišljenju, znanosti in zdravem skepticizmu, kot ga sami imenujejo. Vredno poslušanja.
- ★ **GEEK NOVICE** (www.geeknovice.com)
Slovenski podcast, ki je sorazmeroma nov in govori o računalništvu, nasvetih, tehnologiji in učinkoviti uporabi računalniških orodij.
- ★ **COFFEE BREAK SPANISH** (preko iTunesa ali www.radiolinguamedia.com/cbs/www)
Kot pove že naslov, se lahko s tem podcastom naučiš španščine, ko greš na »coffee break«. 20-minutne epizode so namenjene čistim začetnikom, preostane le, da si epizode naložiš na svoj predvajalnik in greš na kavo.
- ★ **GRAMMAR GIRL'S QUICK AND DIRTY TIPS FOR BETTER WRITING** (iTunes ali <http://grammar.quickanddirtytips.com>)
Te kratke epizode bodo zagotovo izboljšale tvojo angleščino, predvsem pisanje, saj ta podcast deli predvsem učinkovite in zelo koristne nasvete. Odgovarjajo tudi na vprašanja poslušalcev.
- ★ **MARCO TEMPEST - THE VIRTUAL MAGICIAN** (iTunes ali www.marcotempest.com)
Čarodej, ki je svoj renome ustvaril preko podcastov. Gre za videopodcast, ki je vsekakor vreden ogleda, še posebej za vse ljubitelje iluzij in čarodejstva.

Kjer so zvezde doma

VSAK TOREK

Polet na Planet

1+1 GRATIS

kino, bowling, biljard ...

Vsak torek vam ob nakupu srednje pokovke
na pop cornu v kinematografih Planeta Tuš
drugo **PODARIMO!**

Srednja pokovka
GRATIS